

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติราชการของกรมราชทัณฑ์

ผลการปฏิบัติราชการของกรมราชทัณฑ์

1. ผลการปฏิบัติราชการภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกรมราชทัณฑ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 รุกป้องกัน ร่วงปราบปรามอาชญากรรมและการทุจริตคอร์รัปชัน
เป้าประสงค์ กรมราชทัณฑ์ใสสะอาด
กลยุทธ์ ปลุกฝังค่านิยมและทัศนคติในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

การจัดทำข้อตกลงด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของบุคลากรกรมราชทัณฑ์ ตาม โครงการราชทัณฑ์ราชธรรม

กรมราชทัณฑ์ร่วมกับหน่วยงาน 8 องค์กร ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรมการศาสนา ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สำนักงาน ก.พ. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังงานแผ่นดิน ศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานวัดไทรงามธรรมธาราม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และมหาเถรสมาคม จัดทำข้อตกลงด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของบุคลากรกรมราชทัณฑ์ ในการจัดอบรม สัมมนา ปฏิบัติธรรม และโครงการ/กิจกรรมอื่นๆ ตามโครงการราชทัณฑ์ราชธรรม เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาและ แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินงานต่อเนื่องกัน 3 ปี ตั้งแต่ 23 พฤศจิกายน 2549 – 23 พฤศจิกายน 2552 ซึ่งจะเป็นผลให้ข้าราชการของกรมราชทัณฑ์ ประมาณ 11,000 คน และผู้ต้องขังประมาณ 160,000 คน ได้รับการอบรมพัฒนาตลอดระยะเวลาดังกล่าว

โครงการพัฒนาและส่งเสริมการขับเคลื่อนเรือนจำ/ทัณฑสถาน สู่อการเป็นองค์กรแห่ง ความพอเพียง

กรมราชทัณฑ์ได้นำแนวคิดและปรัชญาการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการขับเคลื่อนเรือนจำ/ทัณฑสถาน สู่อการเป็นองค์กรแห่งความพอเพียง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มีเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 38 แห่ง ได้รับการส่งเสริมการขับเคลื่อนสู่อการเป็นองค์กรแห่งความพอเพียง เพื่อให้สามารถดำเนินการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดและเหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตของข้าราชการ และได้มีจัดกิจกรรม/นิทรรศการเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ ดังนี้

- การประกวดภาพถ่าย การคัดเลือกผู้บริหารที่มีวิถีชีวิตพอเพียง ผู้คุมพอเพียง การประกวดเรียงความ “ราชทัณฑ์องค์กรแห่งความพอเพียง”

- จัดทำโครงการ 8099 ข้าราชการราชทัณฑ์สู่วิถีชีวิตพอเพียง

- จัดตั้งศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงผู้ต้องขัง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำชั่วคราว เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และเป็นการป้องกันการกลับมากระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

- ดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงานองค์กรแห่งความพอเพียงของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้เป็นไปตามกลยุทธ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดและมีแนวทางเดียวกัน ตลอดจนมีผลการดำเนินงานในการพัฒนาองค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วจำนวน 9 แห่ง ได้แก่ เรือนจำอำเภอสีคิ้ว เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เรือนจำกลางราชบุรี เรือนจำกลางอุบลราชธานี ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา เรือนจำอำเภอหล่มสัก เรือนจำอำเภอบัวใหญ่ และเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่ได้รับการติดตามประเมินผล ได้ต่อยอดเป็นหน่วยงานต้นแบบและเป็นสถานที่สำหรับการศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงแก่เรือนจำ/ทัณฑสถานใกล้เคียง และหน่วยงานภายนอก รวมทั้งมีการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรม/สัมมนา ร่วมกับหน่วยงานภายนอก ผลการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรของกรมราชทัณฑ์ มีความรู้ความเข้าใจเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการนำเอาผลการประเมินมากำหนดเป็นแผนดำเนินงานต่อไป

- จัดทำวัสดุ สิ่งพิมพ์ สื่อประชาสัมพันธ์องค์กรแห่งความพอเพียง เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายในกรมราชทัณฑ์ และหน่วยงานภายนอกใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรแห่งความพอเพียง โดยจัดทำสื่อสารคดีเพื่อนำเสนอผ่านรายการ “ทำดี ทำได้” ตอน กรมราชทัณฑ์ สร้างสมดุลชีวิตด้วยความพอเพียง เพื่อออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 โมเดิร์นไนน์ ทีวี จัดทำหนังสือ “กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เรือนจำอำเภอสีคิ้ว” จำนวน 1,000 เล่ม หนังสือภาพ เรื่อง “ข้าราชการราชทัณฑ์พอเพียง” จำนวน 2,000 เล่ม หนังสือ “ชีวิตพอเพียงของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์” จำนวน 1,000 เล่ม และคู่มือองค์กรแห่งความพอเพียงฉบับปรับปรุง จำนวน 13,000 เล่ม เพื่อมอบให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน และหน่วยงานพันธมิตรกรมราชทัณฑ์ ได้ศึกษาและนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร

- การประกวดเรียงความ เรื่อง “เดินตามรอยเท้าพ่อเศรษฐกิจพอเพียงน้ำหล่อเลี้ยงชีวิต” เพื่อให้ผู้ต้องขังได้พัฒนาทักษะการเขียน การใช้ถ้อยคำในภาษาไทย โดยสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้ต้องขังเกิดความเข้าใจ รัก และศรัทธา อันจะนำไปสู่การปฏิบัติตนและดำรงชีวิตประจำวัน ผู้ต้องขังที่ชนะการประกวดการเขียนเรียงความได้รับรางวัลที่ 1

เป็นผู้ต้องขังหญิงจากทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา ส่วนผู้ที่ได้รับรางวัลที่ 2-3 เป็นผู้ต้องขังชายจากทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ และเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ

การจัดทำมาตรฐานการรับเรื่องราวร้องทุกข์

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ของฝ่ายเรื่องราวร้องทุกข์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวร้องทุกข์ และวิธีการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องราวร้องทุกข์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้คู่มือฯ เป็นแนวทางในการดำเนินการได้อย่างถูกต้องและลดปริมาณเรื่องราวร้องทุกข์ที่ต้องดำเนินการสอบสวนลง ซึ่งก่อนการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานดังกล่าว ได้มีการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโครงการจัดทำมาตรฐานการรับเรื่องราวร้องทุกข์ เพื่อนำผลจากการระดมสมองในการสัมมนาฯ มาเป็นข้อมูลในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่มีความครบถ้วนทั้งหลักเกณฑ์ สาระ และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการรับเรื่องราวร้องทุกข์

โครงการมาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำ 5 ด้าน

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์กรมราชทัณฑ์ใสสะอาด เพื่อสร้างจิตสำนึกและระบบคุณธรรม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต และสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้เรือนจำ/ทัณฑสถานทุกแห่งปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำ 5 ด้าน การดำเนินงานตามโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548- 2549 มีเรือนจำ/ทัณฑสถานได้รับการตรวจและผ่านเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสจำนวน 95 แห่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มีเรือนจำ/ทัณฑสถานผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 21 แห่ง ดังนั้น ในปัจจุบัน จึงมีเรือนจำ/ทัณฑสถานผ่านเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 116 แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง

เป้าประสงค์ที่ 1 คืนคนดีสู่สังคม ลดภาระ และเสริมเศรษฐกิจภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

การดำเนินงานตามมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน

กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน เพื่อพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของเรือนจำ/ทัณฑสถานให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสากล โดยกำหนดตัวชี้วัด เพื่อประเมินมาตรฐานของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มีเรือนจำ/ทัณฑสถานที่สามารถดำเนินการผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดมาตรฐานเรือนจำ อย่างน้อย 3 ด้าน จำนวน 118 แห่ง จากเป้าหมายกำหนดไว้จำนวน 40 แห่ง การดำเนินงานตามมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน ในระยะต่อไป หากมีรายงานการประเมินผล พบว่า เรือนจำ/ทัณฑสถานใดสามารถดำเนินการผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดทั้ง 10 ด้าน กรมราชทัณฑ์จะได้ดำเนินการเพื่อให้การรับรองมาตรฐานเรือนจำต่อไป

โครงการพัฒนาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิตในเรือนจำสำหรับผู้ต้องขัง

การพัฒนาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิตในเรือนจำสำหรับผู้ต้องขังเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ทั้งนี้ กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการพัฒนาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิตในเรือนจำสำหรับผู้ต้องขังอย่างน้อย 5 ใน 6 ด้าน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 จำนวน 50 แห่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จำนวน 41 แห่ง และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ดำเนินการอีกจำนวน 36 แห่ง ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 จึงมีเรือนจำ/ทัณฑสถาน รวมจำนวน 127 แห่ง ได้รับการพัฒนาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิตในเรือนจำสำหรับผู้ต้องขัง ซึ่งเรือนจำ/ทัณฑสถานดังกล่าวได้ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานการใช้ชีวิตในเรือนจำสำหรับผู้ต้องขังแล้ว และจะต้องรักษาคุณภาพมาตรฐานให้คงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

การพัฒนาประสิทธิภาพการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดนโยบายเน้นหนักประจำปี 2550 โดยเน้นการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน สร้างสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งผลให้อัตรการกระทำผิดซ้ำลดลง โดยกรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 4,928,660 บาท ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานทุกแห่งทั่วประเทศ 134 แห่ง (ยกเว้นสถานกักกัน กักขัง) จัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง แห่งละ 2 แนวทาง คือ โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

เฉพาะกลุ่ม และโปรแกรมการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังกลุ่มพิเศษ อย่างน้อยแนวทางละ 1 โปรแกรม ทั้งนี้แนวทางการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง 2 แนวทาง มีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเฉพาะกลุ่ม จัดแบ่งกลุ่มตามประเภทคดีหรือตามพฤติกรรมของการกระทำความผิด เช่น

- โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศ
- โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังคดียาเสพติด (ผู้ค้ารายย่อย)
- โปรแกรมการปรับพฤติกรรมผู้กระทำผิดที่ใช้ความรุนแรง
- โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
- โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้มีความรุนแรงในครอบครัว
- โปรแกรมอื่นๆ ที่จัดเป็นโปรแกรมเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังแต่ละประเภท โดยเน้นที่การ

แก้ไขฟื้นฟูปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม

2. แนวทางการจัดโปรแกรมเฉพาะในลักษณะการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขัง

กลุ่มพิเศษ เช่น

- โปรแกรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุ
- โปรแกรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังพิการ
- โปรแกรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยทางกาย/ป่วยทางจิต
- โปรแกรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังชาวต่างประเทศ
- โปรแกรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังไม่มีญาติ

ผลการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ 134 แห่ง (ยกเว้น สถานกักขัง กักกัน) ได้นำโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในแต่ละรูปแบบ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเภทของเรือนจำ และพฤติกรรมของการกระทำผิดของผู้ต้องขัง 2 แนวทาง อย่างน้อยแนวทางละ 1 โปรแกรม (ยกเว้น ทัณฑสถานเปิดให้เลือกดำเนินการ 1 แนวทาง) ปราบกฏผล ดังนี้

แนวทาง	จำนวนโปรแกรมที่เรือนจำ/ทัณฑสถานเลือกดำเนินการ	จำนวนผู้ต้องขังที่เข้าร่วมโปรแกรม (คน)
1. แนวทางการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเฉพาะกลุ่ม	133	5,118
2. แนวทางการจัดโปรแกรมเฉพาะในลักษณะการจัดสวัสดิการ ให้กับผู้ต้องขังกลุ่มพิเศษ	130	5,642
รวม	263	10,760

การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยทั้งด้านทฤษฎีวิทยาและทัศนคติปฏิบัติ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู การสงเคราะห์ และการควบคุมผู้ต้องขัง โดยมีหัวข้อศึกษาวิจัยที่สำคัญ 8 เรื่อง คือ

1. การนำหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในงานราชทัณฑ์ ผลการศึกษาทำให้ทราบความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการนำหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในงานราชทัณฑ์ โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบและกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับใช้ดำเนินการต่อไปได้

2. การศึกษาวิเคราะห์กลุ่มผู้ต้องขังที่ยากต่อการแก้ไข : กรณีศึกษาผู้ต้องขังในเขตควบคุมพิเศษ ผลการศึกษานี้ ทำให้ทราบจำนวนและประเภทคดีความผิดของผู้ต้องขังกลุ่มที่ยากต่อการแก้ไข โดยการวิเคราะห์ประวัติภูมิหลัง แบบแผนการดำเนินชีวิต สาเหตุมูลเหตุจูงใจและพฤติกรรมในการกระทำผิด ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ

3. ระยะเวลาการต้องโทษจำคุกจริงของผู้ต้องขัง : ศึกษากรณีผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก ผลการศึกษานี้ ทำให้ทราบถึงระยะเวลาการต้องโทษจำคุกจริงของผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก เปรียบเทียบกับกำหนดโทษและผลของมาตรการลดระยะเวลาการต้องโทษจำคุกมาใช้ในงานราชทัณฑ์ รวมทั้งปัญหาความต้องการของผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว

4. ประสิทธิภาพของการดำเนินงานในสถานที่เพื่อการควบคุมตัวและสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์ ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ของปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน และประสิทธิผลของการดำเนินงานในสถานที่เพื่อการควบคุมตัวและสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ เจ้าหน้าที่และผู้บริหาร ต่อการดำเนินงานในสถานที่เพื่อการควบคุมตัวและสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์ เพื่อนำมาเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบด้านทฤษฎีวิทยา ผลการศึกษาทำให้ทราบสภาพปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในเรือนจำและทัณฑสถาน อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในเรือนจำและทัณฑสถาน และเพื่อพัฒนาระบบงานด้านทฤษฎีวิทยา โดยมีหัวข้อที่ศึกษาวิจัย คือ

- ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังเล่นการพนัน
- ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยและก่อความไม่สงบเรียบร้อย
- ผู้ต้องขังขาดแรงจูงใจในการฝึกวิชาชีพ
- การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. 2549
- คุณภาพการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังคดียาเสพติดในรูปแบบ CARE MODEL
- การปฏิบัติหน้าที่แห่งเดียวเป็นเวลานานกับประสิทธิภาพในการทำงาน

6. การประเมินผลปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ ผลการประเมินนี้ทำให้ ทำให้ทราบถึงผลการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนางานราชทัณฑ์ไทยตามกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติต่อไป

7. โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและประเมินความสำเร็จของโครงการ ตลอดจนการหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรม ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีเรือนจำ/ทัณฑสถานเป้าหมายการติดตามและประเมินผลจำนวน 9 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางคลองเปรม ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง เรือนจำกลางคลองไผ่ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง เรือนจำจังหวัดสระแก้ว เรือนจำอำเภอแม่สอด เรือนจำกลางพิษณุโลก เรือนจำกลางราชบุรี และเรือนจำจังหวัดสงขลา จำนวนผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรมตามโปรแกรมรวมทั้งสิ้น 272 คน

8. การศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขัง เป็นการศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และมาตรการในการป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขัง ทำให้ทราบปัจจัยที่สนับสนุนการหลบหนีของผู้ต้องขังทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ และนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนาแนวทางในการป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขังทั้งภายในและภายนอกเรือนจำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โครงการทดลองปฏิบัติเพื่อสร้างหลักสูตรโปรแกรมการปรับพฤติกรรมผู้กระทำผิดอันเนื่องมาจากการดื่มสุรา

กรมราชทัณฑ์ได้มีการพัฒนาโปรแกรมการแก้ไขผู้ต้องขังแต่ละประเภท โดยกำหนดให้มีโปรแกรมแก้ไขผู้ต้องขังแต่ละประเภทอย่างน้อย 7 โปรแกรม ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ซึ่งในปี พ.ศ. 2549 มีการพัฒนาโปรแกรมการแก้ไขผู้ต้องขังแต่ละประเภทแล้วจำนวน

6 โปรแกรม โดยมีเรือนจำ/ทัณฑสถานต้นแบบการจัดโปรแกรมเฉพาะสำหรับแก้ไขผู้ต้องขังประเภทต่าง ๆ จำนวน 6 แห่ง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ได้ทดลองจัดทำโปรแกรมการปรับพฤติกรรมผู้กระทำผิดอันเนื่องมาจากการดื่มสุรา โดยมีเรือนจำกลางคลองเปรม เป็นเรือนจำต้นแบบในการทดลองดำเนินการ มีผู้ต้องเข้าร่วมโครงการจำนวน 42 คน ดังนั้น ณ สิ้นปีงบประมาณ 2550 จึงมีโปรแกรมการแก้ไขผู้ต้องขังแต่ละประเภท ครบตามเป้าหมายจำนวน 7 โปรแกรม ซึ่งเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศสามารถนำโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังทั้ง 7 โปรแกรม ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยกรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรงบประมาณให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อดำเนินการพัฒนาโปรแกรมการแก้ไขผู้ต้องขังแต่ละประเภทดังกล่าว ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆทั้งภายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน และหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มูลนิธิเพื่อนหญิง ชมรมเพื่อนคุณธรรม พันธกิจเรือนจำคริสเตียนแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์ กองการสังคีต กรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลธัญญารักษ์ มูลนิธิเมาไม่ขับ ศูนย์ให้คำปรึกษาดละเล็กละจิ๋วการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

การพักการลงโทษในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการพักการลงโทษให้แก่นักโทษเด็ดขาดในคดีกระทำผิดประเภทต่างๆ เช่น การกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย การกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน การกระทำผิดทางเพศ การกระทำผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ และคดีประเภทอื่นๆ แบ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับอนุมัติพักการลงโทษกรณีปกติ จำนวน 3,864 ราย และพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ จำนวน 1,212 ราย รวมเป็นนักโทษเด็ดขาดได้รับการพักการลงโทษทั้งสิ้น จำนวน 5,076 ราย โดยมีรายละเอียดดังนี้

การพักการลงโทษกรณีปกติ แบ่งเป็นการพักการลงโทษในอำนาจของกรมราชทัณฑ์ มีการเสนอขออนุมัติจำนวน 3,017 ราย ได้รับอนุมัติจำนวน 2,554 ราย และการพักการลงโทษในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด มีการเสนอขออนุมัติจำนวน 1,329 ราย ได้รับอนุมัติจำนวน 1,310 ราย

การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ แบ่งเป็นการพักการลงโทษให้แก่ นักโทษเด็ดขาดที่ผ่านการอบรมตามโครงการวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ มีการเสนอขออนุมัติจำนวน 1,031 ราย ได้รับอนุมัติจำนวน 1,017 ราย และการพักการลงโทษให้แก่ นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงและชราภาพ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 นี้ มีการพักการลงโทษให้แก่ นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงและชราภาพ จำนวน 2 ครั้ง จำนวนรวม 195 ราย ครั้งแรกเป็นการดำเนินงานตามปกติ มีนักโทษเด็ดขาดได้รับการพักการลงโทษจำนวน 92 ราย (แบ่งเป็น

เจ็บป่วยจำนวน 23 ราย และชราภาพจำนวน 69 ราย) ครั้งที่สอง เป็นการพักการลงโทษให้แก่ นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงและชราภาพ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 มีนักโทษเด็ดขาดได้รับการพักการ ลงโทษจำนวน 103 ราย (แบ่งเป็นเจ็บป่วยจำนวน 44 ราย และชราภาพจำนวน 59 ราย)

การลดวันต้องโทษจำคุกในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

การให้นักโทษเด็ดขาดอยู่ในระเบียบวินัยของเรือนจำ/ทัณฑสถาน และมีความ มุ่งมั่น ที่จะแก้ไขพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี สามารถกลับคืนสู่สังคมเพื่อดำรงชีวิตอย่างปกติสุขได้ เป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่ง กรมราชทัณฑ์จึงได้นำมาตรการลดวันต้องโทษจำคุกให้แก่ นักโทษ เด็ดขาดที่มีความประพฤติดี มีความอุทิศตน ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหรือทำความชอบแก่ราชการ เป็นพิเศษ โดยเรือนจำ/ทัณฑสถาน จะมีการฝึกอบรมศีลธรรม จริยธรรม พัฒนาจิตใจ อบรมตาม โปรแกรมการแก้ไขตามลักษณะประเภทคดี ส่งเสริมความรู้สึยสามัญและการฝึกวิชาชีพ นักโทษ เด็ดขาดที่มีความประพฤติดี จะได้รับการพิจารณาลดวันต้องโทษจำคุกจากคณะกรรมการ พิจารณาลดวันต้องโทษจำคุก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เรือนจำ/ทัณฑสถานได้ขออนุมัติการลด วันต้องโทษจำคุกให้แก่ นักโทษเด็ดขาดเพื่อปล่อยตัวคุมประพฤติ จำนวน 19,684 คน คณะกรรมการพิจารณาลดวันต้องโทษจำคุกอนุมัติ จำนวน 19,673 คน คิดเป็นร้อยละ 99.94

โครงการผู้ต้องการความช่วยเหลือทางกฎหมาย

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีนโยบายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขัง ซึ่งอาจเป็นผู้บริสุทธิ์ที่ขาดโอกาสพิสูจน์ความจริงตามกระบวนการยุติธรรม กรมราชทัณฑ์จึงได้ จัดทำโครงการผู้ต้องการความช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยประสานความร่วมมือกับกรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด คณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ของ ประชาชนที่ต้องการได้รับความธรรม กระทรวงยุติธรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษ คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และมอบหมายให้เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศดำเนินการสำรวจ ผู้ต้องขังที่ประสงค์ขอรับความช่วยเหลือตามโครงการดังกล่าว มีผู้ต้องขังแจ้งว่าตนเองไม่ได้ กระทำผิดตามฟ้อง จำนวน 7,206 คน แบ่งเป็นผู้ต้องขังคดีเด็ดขาดจำนวน 3,943 คน และ ผู้ต้องขังคดีระหว่างพิจารณาคดี จำนวน 3,263 คน ในการนี้ เรือนจำ/ทัณฑสถาน ทั่วประเทศได้ แต่งตั้งคณะกรรมการของเรือนจำ/ทัณฑสถานเพื่อดำเนินการคัดกรองผู้ต้องขังดังกล่าว พบว่า ผู้ต้องขังไม่ประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 1,475 คน สามารถคัดกรองผู้ต้องขังได้จำนวน 5,731 แบ่งประเภทออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มั่นใจว่าบริสุทธ์ค่อนข้างแน่นอน มีจำนวน 283 คน

กลุ่มที่ 2 ข้อมูลยังมีความกำกวมทั้งจากการสัมภาษณ์และความคิดเห็นผู้สัมภาษณ์ มีจำนวน 3,837 คน

กลุ่มที่ 3 มีความผิดแต่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินคดี มีจำนวน 528 คน

กลุ่มที่ 4 กระทำผิด มีจำนวน 1,083 คน

ในเบื้องต้นอยู่ระหว่างการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ โดยเลือกพิจารณาจากกลุ่มที่ 1 ก่อน จำนวน 3 ราย และในการสืบหาข้อเท็จจริงจะมีการประสานงานและทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ เป็นคณะทำงานร่วมกัน

โครงการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในศูนย์เตรียมการปลดปล่อย

กรมราชทัณฑ์ได้จัดตั้งศูนย์เตรียมการปลดปล่อย ณ เรือนจำชั่วคราวแค้น้อย ทัศนสถานเปิดบ้านนาวง เรือนจำชั่วคราวโคกคำม่วง เรือนจำชั่วคราวรอบเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เรือนจำชั่วคราวเขาพลอง ทัศนสถานเปิดหนองน้ำขุ่น ทัศนสถานเปิดทุ่งเบญจา ทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง เรือนจำชั่วคราวเขาน้อย เรือนจำชั่วคราววังตะกั่ว เพื่อดำเนินการตามโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ส่งผลให้ผู้ต้องขังได้รับการพัฒนา มีความพร้อมในด้านอาชีพ ด้านจิตใจ และการดำเนินชีวิต รวมทั้งให้การสงเคราะห์ตามสภาพปัญหาและความต้องการอย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ก่อนกลับสู่สังคม และป้องกันปัญหาผู้ต้องขังหวนกลับมากระทำผิดซ้ำ โดยมีหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟู ติดตาม และประเมินผลสำเร็จของการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ ทำให้ทราบผลการดำเนินงานตามโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในศูนย์เตรียมการปลดปล่อย รวมทั้งรับทราบปัญหา/อุปสรรค เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรหรือโปรแกรมฯ เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยในเรือนจำและทัศนสถาน

กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้เรือนจำ/ทัศนสถาน ทั่วประเทศดำเนินการตามโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยให้ผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัว โดยให้เรือนจำ/ทัศนสถานจัดกิจกรรมให้ผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาจิตใจ ทักษะคิด ปรับพฤติกรรม การฝึกอาชีพ และให้การสงเคราะห์ตามสภาพปัญหาและความต้องการอย่างทั่วถึง ซึ่งมีหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัวผู้ต้องขังเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ทั้งก่อนปล่อยตัวและหลังปล่อยตัว เพื่อให้ผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

ไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มีเรือนจำ/ทัณฑสถานดำเนินการตามโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยจำนวน 136 แห่ง ผู้ต้องขังจำนวน 13,013 คน

การพัฒนางานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

1. การพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังด้วยคอมพิวเตอร์

กรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสมรรถนะและเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 30 แห่ง เป็นเงิน 855,000 บาท เพื่อให้เรือนจำ/ทัณฑสถานนำไปจัดหาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ทำให้การจัดเก็บข้อมูลผู้ต้องขังมีความสมบูรณ์และครบถ้วนมากยิ่งขึ้น และสามารถสืบค้นข้อมูลผู้ต้องขังได้สะดวก รวดเร็ว สามารถนำข้อมูลมากำหนดแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ทั้งในด้านการควบคุมและด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเรือนจำมาตรฐานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

ดำเนินการนิเทศงาน ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเรือนจำ/ทัณฑสถานให้มีมาตรฐานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง โดยได้ดำเนินการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ ทัณฑสถานหญิงสงขลา ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง เรือนจำกลางสงขลา เรือนจำจังหวัดกระบี่ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสงขลา เรือนจำจังหวัดสงขลา เรือนจำจังหวัดสตูล เรือนจำกลางพิษณุโลก เรือนจำอำเภอหล่มสัก และเรือนจำชั่วคราวแคน้อย เพื่อให้ผู้บริหารเรือนจำ/ทัณฑสถาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง และสามารถดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังได้อย่างถูกต้องครบกระบวนการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง และเป็นไปตามมาตรฐานการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

3. โครงการนำร่องเรือนจำ/ทัณฑสถานมาตรฐาน ด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ได้อนุมัติให้จัดทำโครงการนำร่องเรือนจำ/ทัณฑสถานมาตรฐานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี เรือนจำกลางสงขลา เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช และทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี และได้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเรือนจำ/ทัณฑสถานดังกล่าว เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามนโยบาย และสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์

4. การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อคัดกรองไปรับการปฏิบัติยังเรือนจำ/ทัณฑสถาน

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อคัดกรองไปรับการปฏิบัติยังเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้ผู้ต้องขังแต่ละประเภทได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมตามหลักทัณฑวิทยาและอาชญาวิทยา โดยมีการคัดกรองไปรับการปฏิบัติยังเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 3 ประเภท คือ

4.1 การคัดกรองผู้ต้องขังวัยหนุ่มจากเรือนจำ/ทัณฑสถานในเขต 8 - 9 จำนวน 14 แห่ง จำนวน 206 คน เพื่อเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และพัฒนาพฤตินิสัย ณ ทัณฑสถานวัยหนุ่มนครศรีธรรมราช

4.2 การคัดกรองผู้ต้องขังเพื่อเข้าโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ จำนวน 5 ศูนย์ จำนวน 1,023 คน เป็นนักเรียนวิวัฒน์พลเมืองชาย จำนวน 799 คน นักเรียนวิวัฒน์พลเมืองหญิง 224 คน ได้แก่

- ทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี จำนวน 186 คน
- ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสงขลา จำนวน 113 คน
- ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก จำนวน 375 คน
- ศูนย์ชุมชนบำบัดคลองไผ่ จำนวน 125 คน
- ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จำนวน 224 คน

4.3 การคัดกรองผู้ร้ายรายสำคัญ ณ เรือนจำกลางเขาบิน ซึ่งเป็นผู้ต้องขังที่มีลักษณะพฤติกรรมรวมตัวเป็นกลุ่ม แก๊งค์ มีหัวหน้ากลุ่มจำนวนหลายกลุ่ม พยายามสร้างกลุ่มให้มีอิทธิพล กระด้างกระเดื่องต่อเจ้าหน้าที่ มีปัญหาในการควบคุม จำนวน 97 คน โดยได้เสนอแนวทางการดำเนินงานให้ย้ายผู้ต้องขัง จำนวน 80 คน ไปคุมขังยังเรือนจำกลางประจำเขต และเรือนจำอิสระที่อยู่ในเขตภูมิภาคเดียวกับภูมิลำเนาหรือเขตใกล้เคียง และให้จัดเขตการควบคุมพิเศษ จำนวน 17 คน

โครงการราชทัณฑ์เชิงสมานฉันท์

กรมราชทัณฑ์ ได้นำแนวคิดกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) มาประยุกต์ใช้ในงานราชทัณฑ์ โดยผู้กระทำผิดที่เกิดความสำนึกผิดและต้องการรับผิดชอบต่อ สิ่งที่ได้กระทำลงไปแก่ผู้เสียหายและสังคม ในขณะที่ผู้เสียหายและสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในการเยียวยาความเสียหายและให้อภัยต่อการกระทำผิด พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้กลับเข้าสู่สังคม อันเป็นการสร้างความสมานฉันท์ในสังคม และป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม โดยในปี พ.ศ. 2550 ได้มีการดำเนินงานที่สำคัญ 2 รูปแบบ คือ

1. การจัดเวทีสมานฉันท์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำผิด เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2550 ณ เรือนจำกลางอุบลราชธานี ก่อนที่จะมีการนำผู้กระทำผิดและผู้เสียหายเข้ามาเผชิญหน้าเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ได้มีการเตรียมความพร้อมทั้ง 2 ฝ่าย เป็นระยะเวลา นานกว่า 6 เดือน โดยมีเจ้าหน้าที่เรือนจำเป็นผู้ประสานและไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การจัดเวที สมานฉันท์ฯ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะได้นำผู้กระทำผิดกับผู้เสียหายมาเผชิญหน้า เพื่อ สร้างความเข้าใจ การให้เกียรติ ความรู้สึกรับผิดชอบ เพิ่มคุณค่าความเป็นมนุษย์ การเห็น คุณค่าซึ่งกันและกัน นำไปสู่การให้อภัย ซึ่งทำให้ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ทั้งในส่วนของผู้ต้องขัง ผู้เสียหาย ครอบครัว ชุมชนและเรือนจำ แต่ที่สำคัญที่สุดคือให้สังคมสงบสุขมากขึ้น ทั้งนี้ มี ผู้กระทำผิดเข้าร่วมโครงการจำนวน 18 ราย

2. ผู้กระทำผิดชดเชยให้สังคม โดยทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี เป็นต้นแบบการจัดกิจกรรมตามโครงการ “ราชทัณฑ์เชิงสมานฉันท์” ได้นำผู้ต้องขังที่ผ่านการ อบรมตามโปรแกรมแก้ไขผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยออกไปบรรยายถ่ายทอดและบอกเล่า ประสบการณ์ในช่วงชีวิตที่ครั้งหนึ่งเคยกระทำความผิดแก่เด็กและเยาวชนตามโรงเรียนต่าง ๆ ใน พื้นที่จังหวัดปทุมธานีและกรุงเทพมหานคร เพื่อป้องปรามเตือนสติและเป็นข้อคิดให้แก่เด็กและ เยาวชน รวมทั้งคนในสังคมไม่ให้กระทำความผิด และเตือนภัยผู้ที่ตกเป็นเหยื่อให้ระมัดระวังและ ป้องกันตนเอง รู้เท่าทันอาชญากรรมมากยิ่งขึ้น

โครงการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าพนักงานเรือนจำ

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเพื่อให้เจ้าพนักงานเรือนจำมี คู่มือสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานด้านการควบคุมและปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ส่งผลให้การปฏิบัติต่อ ผู้ต้องขังเป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบ โดยมีคู่มือการปฏิบัติงานที่สำคัญ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ คู่มือการปฏิบัติงานควบคุมผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพ คู่มือการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุการณ์ผู้ต้องขัง หลบหนี คู่มือการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญ คู่มือการควบคุมผู้ต้องขังปรุงอาหารกลางวันและ เวลากลางวัน คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ป้อมรักษาการณ์เรือนจำ คู่มือการควบคุมผู้ต้องขังกลางคืน และกลางวันในวันหยุดราชการ คู่มือการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ คู่มือรักษาความปลอดภัย บุคคล/เอกสาร/สถานที่

โครงการก่อสร้างแดนความมั่นคงสูงสุด สำหรับควบคุมผู้ต้องขังกำหนดโทษสูง โดยไม่ ต้องใช้เครื่องพันธนาการระหว่างถูกควบคุม

ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีนโยบายให้เรือนจำ/ทัณฑสถานที่ควบคุมผู้ต้องขัง กำหนดโทษสูงหรือมีคดีอุกฉกรรจ์ดำเนินการจัดตั้งเขตควบคุมพิเศษ เพื่อเฝ้าระวังผู้ต้องขังที่มี ลักษณะพิเศษ เช่น ผู้ต้องขังที่มีอิทธิพลทางการเงิน หรือการเมือง หรือมีฐานะทางสังคม หรือมี

พฤติการณ์ชอบก่อความไม่สงบเป็นประจำ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากจัดตั้งเขตควบคุมพิเศษพบว่า เรือรบ/ทัศนสถานที่มีเขตควบคุมพิเศษได้นำผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูง เช่น ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือคดีอุกฉกรรจ์ หรือผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่มีของกลางเป็นจำนวนมาก มาควบคุมไว้ในเขตควบคุมพิเศษ เนื่องจากเห็นว่า เขตควบคุมพิเศษมีความมั่นคงปลอดภัยมากกว่าในแดนทั่วไป ทำให้ผู้ต้องขังที่มีลักษณะพิเศษให้อ่านาจอหรือมีอิทธิพลที่ตนมีอยู่ ชักจูงให้ผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูงหรือคดีอุกฉกรรจ์เป็นบริวาร เพื่อใช้ในการกระทำความผิดแทนตนเอง ดังนั้น เพื่อแยกการควบคุมผู้ต้องขังกำหนดโทษสูงคดีอุกฉกรรจ์ ออกจากผู้ต้องขังที่มีลักษณะพิเศษซึ่งยากแก่การควบคุม และปิดโอกาสมิให้ผู้ต้องขังที่มีอิทธิพลให้อ่านาจอบริวารมีชักจูงผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูงให้เป็นสมุนหรือบริวารของตนเอง กรมราชทัณฑ์จึงได้กำหนดให้จัดตั้งแดนความมั่นคงสูงสุดในเรือรบ/ทัศนสถาน ซึ่งควบคุมผู้ต้องขังกำหนดโทษสูงและมีเขตควบคุมพิเศษ โดยดำเนินการนำร่องในเรือรบ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ เรือรบจากกลางพิชณูโลก เรือรบจากกลางเขาบิน เรือรบจากกลางระยอง และเรือรบจากกลางคลองไผ่ โดยจะดำเนินการก่อสร้างแดนความมั่นคงสูงสุด พร้อมกับติดตั้งระบบเสริมความมั่นคงอย่างเต็มรูปแบบ และงดการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์หรือโทษประหารชีวิตในเรือรบตามนโยบายของกระทรวงยุติธรรมและกรมราชทัณฑ์ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการออกแบบและเตรียมการดำเนินงานประมาณ

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ในเรือนจำ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ในเรือนจำ/ทัศนสถาน ดังนี้

ด้านการป้องกัน

1. จัดกิจกรรมในวันเอดส์โลก ในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2549 เช่น จัดอบรมความรู้โรคเอดส์ให้แก่ผู้ต้องขัง จัดบอร์ดนิทรรศการ แจกเอกสาร เป็นต้น
2. จัดอบรมความรู้โรคเอดส์ให้แก่ผู้ต้องขัง จำนวน 29,000 คน
3. จัดอบรมความรู้เรื่องโรคเอดส์ และยาเสพติด ให้แก่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ จำนวน 159 คน
4. จัดฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรความรู้โรคเอดส์” ให้แก่เจ้าหน้าที่สายการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จากเรือนจำ/ทัศนสถานจำนวน 11 แห่ง รวม 25 คน
5. จัดอบรมหลักสูตร “พัฒนาวิทยากรความรู้โรคเอดส์” ให้แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัศนสถานจำนวน 10 แห่ง รวม 24 คน
6. ร่วมมือกับกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข องค์การแพมิลีเฮลท์ อินเทอร์เน็ต เนชั่นแนล(สำนักงานประเทศไทย) องค์การหมอไร้พรมแดนเบลเยียม (ประเทศไทย) มูลนิธิพี เอส ไอ ศูนย์ความร่วมมือไทย – สหรัฐฯ ด้านสาธารณสุข อัลเด็นเฮาส์ เป็นต้น ดำเนินการ

สำรวจข้อมูลพื้นฐาน และ รวบรวมปัญหาที่เกี่ยวข้องในงานด้านโรคเอดส์ เพื่อศึกษาและกำหนด
แนวทางการดำเนินงานด้านการป้องกันร่วมกัน

7. สนับสนุนสื่อการเรียนรู้ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมด้านการป้องกัน
ให้แก่สถานพยาบาลเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ

ด้านการดูแลรักษาพยาบาล

1. การเพิ่มโอกาสให้แก่ผู้ต้องขังในการเข้าถึงบริการรับคำปรึกษา การเจาะเลือดเพื่อ
ตรวจหาเชื้อเอช ไอ วี โดยสมัครใจ (Voluntary Counselling Testing for HIVS : VCT) และการ
รักษาโดยการได้รับยาต้านไวรัสเอดส์ (ARV) โดยการประสานงานโรงพยาบาลและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้จัดบริการตามสิทธิที่พึงได้รับในระบบการประกันสุขภาพ การขอรับ
การสนับสนุนค่าใช้จ่ายและเวชภัณฑ์จากองค์กรหมอไร้พรมแดนเบลเยียมฯ ให้แก่ผู้ต้องขังป่วย
เอดส์ในรายที่ไม่มีสิทธิการประกันสุขภาพในเรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำพิเศษมีนบุรี
และทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี

2. การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดบริการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอดส์ (ARV)
ให้แก่ผู้ต้องขังป่วยเอดส์ และเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลในทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี

โครงการพัฒนาและขยายการดำเนินงานการควบคุมวัณโรคในเรือนจำตามมาตรฐาน องค์การอนามัยโลก

กรมราชทัณฑ์ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนโลก จำนวน
4,228,070 บาท เพื่อดำเนินการควบคุมและป้องกันวัณโรคในเรือนจำและทัณฑสถานตาม
มาตรฐานองค์การอนามัยโลก โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มีเป้าหมายดำเนินงานใน
เรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 60 แห่ง ซึ่งมีการประสานการดำเนินงานกับกรมควบคุมโรค
สำนักงานควบคุมและป้องกันโรคเขตต่างๆ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและโรงพยาบาลในพื้นที่
ผลการดำเนินงาน มีดังนี้

1. การพัฒนาบริการด้านการรักษาผู้ป่วยวัณโรค : สามารถพัฒนาระบบงาน
ให้มีประสิทธิภาพในการค้นหาผู้ต้องขังที่มีอาการสงสัยป่วยวัณโรคได้อย่างรวดเร็ว การรักษาด้วย
การกินยาระยะสั้นแบบมีพี่เลี้ยง (Directly Observed Treatment Short Course: DOTS) จัดทำ
ห้องแยกผู้ป่วยวัณโรคระยะแพร่เชื้อ จัดมุมบริการผู้ป่วยวัณโรค ทำให้ผู้ต้องขังได้รับการคัดกรอง
ทั้งหมด 52,208 คน ได้รับการตรวจเสมหะจำนวน 14,857 คน พบ ผู้ต้องขังป่วยวัณโรคระยะ
แพร่เชื้อรายใหม่ จำนวน 743 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีภาวะการติดเชื้อเอช ไอ วี ร่วมด้วย 129 คน

2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เช่น ปรับปรุงพัฒนาห้อง
แยกผู้ป่วยวัณโรค จัดตั้งมุมบริการผู้ป่วย มีเรือนจำ/ ทัณฑสถานจำนวน 19 แห่งสามารถตรวจ
เสมหะเองได้

3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานการควบคุมวัณโรคในเรือนจำ โดยจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการพัฒนาการควบคุมวัณโรคให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถาน 60 แห่ง และจัดอบรมความรู้เรื่องวัณโรคแก่ผู้ต้องขังกลุ่มต่างๆ เช่น ผู้ต้องขังทั่วไป อาสาสมัครผู้ต้องขัง และผู้ต้องขังป่วยวัณโรคใกล้พ้นโทษ รวมทั้งหมด 3,685 คน

4. จัดกิจกรรมรณรงค์วันวัณโรคโลก ในวันที่ 24 มีนาคม ซึ่งในปี พ.ศ. 2550 องค์การอนามัยโลกได้กำหนดคำขวัญสำหรับการรณรงค์เนื่องในวันวัณโรคโลก คือ “TB Anywhere is TB Everywhere” แปลเป็นภาษาไทยว่า “วัณโรคพบได้ทุกแห่งหน ทุกชุมชน ร่วมตรวจค้นและรักษา” ผู้ต้องขังได้รับการอบรมความรู้ จำนวน 15,796 คน ได้รับการตรวจคัดกรองโรควัณโรค จำนวน 4,481 คน และพบผู้ต้องขังป่วยวัณโรคระยะแพร่เชื้อรายใหม่ จำนวน 12 คน

การจัดกิจกรรมเนื่องในวันงดสูบบุหรี่โลก

ในโอกาสวันงดสูบบุหรี่โลก วันที่ 31 พฤษภาคม 2550 องค์การอนามัยโลกได้กำหนดคำขวัญในการรณรงค์ว่า “100% smook free environment : create and enjoy” แปลเป็นภาษาไทยว่า “ ไร้ควันบุหรี่ สิ่งแวดล้อมดี ชีวิตดีใส ” กรมราชทัณฑ์ ได้มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่และโรคที่เกิดจากบุหรี่ ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน 136 แห่ง มีผู้ต้องขังได้รับการอบรมความรู้จำนวน 23,539 คน ผู้ต้องขังแสดงความจำนงงดสูบบุหรี่ จำนวน 6,275 คน รับการตรวจสุขภาพ จำนวน 564 คนและเข้าคลินิกเพื่อเลิกสูบบุหรี่ จำนวน 535 คน

การดูแลด้านสุขภาพจิต

1. โครงการวันสุขภาพจิตเรือนจำ ด้วยกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้วันที่ 20 พฤษภาคมของทุกปี เป็นวันสุขภาพจิตเรือนจำ ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 จึงได้จัดกิจกรรมการประกวดคำขวัญวันสุขภาพจิตเรือนจำ และจัดกิจกรรมการประกวดการดำเนินงานด้านสุขภาพจิตในเรือนจำ/ทัณฑสถาน และให้เรือนจำ/ทัณฑสถานจัดกิจกรรมวันสุขภาพจิตเรือนจำ โดยปีนี้มีเรือนจำทัณฑสถานร่วมจัดกิจกรรมจำนวน 70 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.47 และมีผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น จำนวน 53,745 คน มีการจัดบริการคลินิกคลายเครียด การตรวจประเมินภาวะสุขภาพจิต การให้บริการปรึกษาสุขภาพจิต การจัดบอร์ดความรู้ทางด้านสุขภาพจิต การบรรยายความรู้สุขภาพจิตโดยวิทยากรภายนอกและเจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพจิตเรือนจำ การทำกิจกรรมดนตรีบำบัด และกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

2. โครงการสื่อแผ่นพับสุขภาพจิตเรือนจำ เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวชให้เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง สามารถเข้าถึงข้อมูล ความรู้

ทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวชได้สะดวกยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้ทางด้านสุขภาพจิตไปใช้ในการดูแลสุขภาพจิตของตนเองและผู้อื่นได้ โดยเผยแพร่สื่อแผ่นพับสุขภาพจิตเรื่องจำนวน 10 เรื่องให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ

3. จัดทำโครงการคู่มือ 100 เรื่องเล่า ร้อยความสุข เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตให้แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน และผู้ต้องขัง ได้ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถดูแลสุขภาพได้ด้วยตนเอง

4. จัดทำคู่มือแนวทางการช่วยเหลือภาวะวิกฤติสุขภาพจิตในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่นำไปใช้ในการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง ป้องกันการเกิดปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้น จากการเข้าไปดูแลและจัดการแก้ไขสถานการณ์เมื่อเกิดภาวะวิกฤติสุขภาพจิตได้ทันที่และมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยลดระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ลงก่อนที่จะลุกลามบานปลาย และช่วยบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นตามมาให้ลดน้อยที่สุด

โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและจิตใจผู้ต้องขังสูงอายุ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 กรมราชทัณฑ์ได้จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและจิตใจผู้ต้องขังสูงอายุ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศจัดกิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในด้านเครื่องอุปโภคบริโภค อุปกรณ์อำนวยความสะดวก ตลอดจนการให้บริการในด้านการสงเคราะห์ต่างๆแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ ซึ่งในปีนี้กรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรเงินงบประมาณ จำนวน 600,000 บาท ให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถานที่ควบคุมผู้ต้องขังสูงอายุตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป จำนวน 81 แห่ง ดำเนินการตามโครงการ ทั้งนี้ มียอดผู้ต้องขังสูงอายุที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการนี้ จำนวน 2,616 คน

โครงการศิลปะบำบัดสำหรับผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ได้นำกิจกรรมศิลปะในรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการแก้ไข บำบัด พัฒนาพฤติกรรมเสีย และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้กระทำผิด (Art Therapy) โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อให้ผู้กระทำผิดได้แสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 640,000 บาท ดำเนินงานในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป้าหมาย 10 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำพิเศษธนบุรี เรือนจำกลางบางขวาง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง

ทัศนสถานหญิงสงขลา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เรือนจำอำเภอนางรอง เรือนจำจังหวัดน่าน และเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ มีผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบำบัด 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 26 มี.ค. – 19 มิ.ย. 2550 จำนวน 248 คน เป็นชาย 184 คน หญิง 64 คน

ช่วงที่ 2 2 ก.ค. - 25 ก.ย. 2550 จำนวน 244 คน เป็นชาย 180 คน หญิง 64 คน

การฝึกอบรมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

กรมราชทัณฑ์กำหนดให้นำกิจกรรม ลูกเสือ – เนตรนารีวิสามัญ ยุวกาชาด นอกโรงเรียน และลูกเสือชาวบ้าน มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา มีความยึดมั่นต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อีกทั้งเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภารกิจของกรมราชทัณฑ์ ให้สังคมภายนอกได้เกิดความเข้าใจที่ดี ในปี พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรเงินงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้

1. การฝึกอบรมลูกเสือ – เนตรนารีวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้นในเรือนจำ/ทัศนสถาน รวม 48 แห่ง เป็นเงิน 580,000 บาท มีผู้ต้องขังผ่านการอบรม จำนวน 3,451 คน

2. การฝึกอบรมยุวกาชาดนอกโรงเรียน จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมยุวกาชาดนอกโรงเรียนในเรือนจำ/ทัศนสถาน รวม 40 แห่ง เป็นเงิน 480,000 บาท มีผู้ต้องขังผ่านการอบรมจำนวน 2,108 คน

3. การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ใช้เงินนอกงบประมาณจัดฝึกอบรมกิจกรรมลูกเสือชาวบ้านในเรือนจำ/ทัศนสถาน จำนวน 1 แห่ง มีผู้ต้องขังผ่านการอบรมจำนวน 95 คน

เป้าประสงค์ที่ 1 คีนคนดีสู่สังคม ลดภาระ และเสริมเศรษฐกิจภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติราชการ

กรมราชทัณฑ์ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในการพัฒนางานราชทัณฑ์ โดยที่ประชุมสภาที่ปรึกษาการราชทัณฑ์ ครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2550 ได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของกรมราชทัณฑ์ ในการกำหนดให้นำโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ที่ดำเนินการ ณ ทัศนสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี มาเป็นกิจกรรมในการดำเนินงานตามตัวชี้วัด “ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติ

ราชการ ” และได้มีการวางระบบการติดตามความก้าวหน้าและตรวจสอบผลการดำเนินงานของโครงการวิวัฒน์พลเมืองราชภัฏ การฝึกอบรมตามโครงการดังกล่าวดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน พ.ศ. 2550 มีหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังจำนวน 9 แห่ง ผู้ต้องขังเข้ารับการอบรมจำนวน 181 คน ผู้ผ่านการฝึกอบรมได้แจ้งอาชีพและสถานที่ทำงานจำนวน 109 คน ผู้ต้องขังที่เข้ารับการอบรมจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การประกอบธุรกิจขนาดย่อม การฝึกอบรมวินัย ความอดทน ความสามัคคี การปรับสภาพจิตใจและพฤติกรรมให้เหมาะสม โดยสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีพหลังพ้นโทษ ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้นำผลการดำเนินงานดังกล่าวนี้รายงานเสนอต่อสภาที่ปรึกษาการราชทัณฑ์ต่อไป

การปฏิบัติต่อเด็กติดผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลและคำสั่งลงโทษของผู้มีอำนาจทางกฎหมาย แต่มีบางกรณีเรือนจำ/ทัณฑสถานจำเป็นต้องรับเด็กซึ่งอยู่ในความดูแลของผู้ต้องขังติดมาด้วย หรือเด็กที่ติดกรรมมารดาเข้าไปคลอดในเรือนจำ/ทัณฑสถานในระหว่างที่มารดาต้องโทษอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ทำให้เป็นภาระแก่กรมราชทัณฑ์ เนื่องจากข้อจำกัดในด้านสถานที่ เจ้าหน้าที่/บุคลากร และงบประมาณ นอกจากนี้สภาพแวดล้อมในเรือนจำ/ทัณฑสถานไม่เหมาะสมต่อการเลี้ยงดู/อบรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก ดังนั้น จึงได้มีการดำเนินโครงการเพื่อช่วยเหลือเด็กติดผู้ต้องขัง ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กติดผู้ต้องขัง จัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการเลี้ยงดูเด็ก ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานให้มีการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามวัย ช่วยลดอาการเครียดและวิตกกังวลของผู้ต้องขังและผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ ให้สามารถปรับตัวในระหว่างต้องโทษ โดยกรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศที่มีผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ และเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 58 แห่ง เป็นเงิน 2,440,500 บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคสิ่งของเครื่องใช้จำเป็นสำหรับเด็กและยารักษาโรค ค่าเครื่องอุปโภคบริโภคสิ่งของเครื่องใช้จำเป็นสำหรับหญิงมีครรภ์ และค่าจัดการอบรมและส่งเสริมพัฒนาการเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน นอกจากนี้ กรมราชทัณฑ์ ยังได้รับความร่วมมือจากวิทยาลัยพยาบาลกาชาดไทยในการอนุเคราะห์วิทยากร ให้ความรู้ในการส่งเสริมการตั้งครมร์คุณภาพและการส่งเสริมพัฒนาการ

เด็กติดผู้ต้องขัง ตามโครงการอบรมและส่งเสริมพัฒนาการเด็กติดผู้ต้องขังในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาด้วย

สถิติในปี พ.ศ. 2550 เรือนจำ/ทัณฑสถาน 58 แห่ง มีเด็กติดผู้ต้องขังจำนวน 145 คน และผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์จำนวน 122 คน

2. โครงการฟื้นฟูศักยภาพครอบครัวผู้ต้องขังให้สามารถรับเด็กติดผู้ต้องขังไปอุปการะ

กรมราชทัณฑ์ มีนโยบายให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน อนุญาตให้มารดาเลี้ยงดูเด็กติดผู้ต้องขังที่อายุไม่เกิน 3 ปี ทั้งนี้ ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานติดต่อญาติ หรือผู้อุปการะนำเด็กติดผู้ต้องขังออกไปเลี้ยงดูภายนอก กรมราชทัณฑ์ได้ประสานความร่วมมือกับสหทัยมูลนิธิซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการทำงานกับเด็ก และการหาครอบครัวบุญธรรม ครอบครัวอุปการะเข้ามาช่วยในการอุปการะดูแลเด็กติดผู้ต้องขังและเด็กติดครรภ์มารดาที่เข้ามาคลอดในพื้นที่ทัณฑสถานหญิงกลาง ทัณฑสถานหญิงธนบุรี สถานรับเลี้ยงเด็กบุญญาพร และมูลนิธิเพื่อบุตรผู้ต้องขัง ซึ่งมีการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ปัจจุบันมีเด็กติดผู้ต้องขังในความอุปการะของสหทัยมูลนิธิ จำนวน 5 ราย อยู่ระหว่างการหาครอบครัวบุญธรรม จำนวน 3 ราย และส่วนที่เหลือได้ส่งเด็กกลับคืนสู่ครอบครัวไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีการประสานงานส่งต่อกลุ่มเป้าหมายหลังพ้นโทษไปยังสหทัยมูลนิธิ เพื่อขอรับการสงเคราะห์นมผงสำหรับบุตร ค่าเล่าเรียนบุตร ทุนประกอบอาชีพผู้พ้นโทษ และค่าใช้จ่ายให้ความช่วยเหลือในชีวิตประจำวันด้วย การดำเนินงานดังกล่าวช่วยให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว ผู้ต้องขังคลายความวิตกกังวลเกี่ยวกับบุตร เกิดความตั้งใจประพฤติตนเป็นคนดี สามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

การขยายการดำเนินงานเครือข่ายสังคมสงเคราะห์ในงานราชทัณฑ์ (ราชทัณฑ์ตำบล)

กรมราชทัณฑ์ได้ริเริ่มดำเนินงานตามโครงการราชทัณฑ์ตำบลมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 และในปี พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้มีการขยายการดำเนินงานเครือข่ายสังคมสงเคราะห์ในงานราชทัณฑ์กระจายไปยังเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วทั้งประเทศ เพื่อส่งเสริมให้ภาคสังคม ภาคประชาชน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/อบต.) เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์อย่างกว้างขวาง ทั้งในการพัฒนา แก้ไขดูแลสงเคราะห์ผู้ต้องขังและครอบครัวในระหว่างต้องโทษและภายหลังปล่อยตัว ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถกลับเข้าไปอยู่ร่วมกับสังคมภายหลังได้รับการปล่อยตัวอย่างปกติสุข ผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน สามารถสร้างเครือข่ายสังคมสงเคราะห์ในงาน

ราชทัณฑ์ จำนวนทั้งสิ้น 439 แห่ง และมีเรือนจำ/ทัณฑสถานที่เข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน 74 แห่ง(ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2550)

โครงการศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)

Learning center เป็นโครงการร่วมกันระหว่างกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม โรงเรียนร่วมฤทธิวิเทศศึกษา ภายใต้มูลนิธิคณะสงฆ์พระมหาเถระแห่งประเทศไทย และคณะภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ภายใต้คณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤตินิสัยและคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคม โดยมีเป้าหมายจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ระยะ 4 ปี (ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 - 2551) จำนวน 54 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้แห่งแรกได้สร้างขึ้นที่เรือนจำจังหวัดน่าน และได้เปิดเป็นทางการในคราวที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 ภายในศูนย์การเรียนรู้ที่จัดตั้งขึ้นประกอบด้วยมุมเทคโนโลยี มุมหนังสือ และมุมการอ่านและการเรียนรู้ ซึ่งผู้ต้องขังจะได้รับทั้งความรู้ สาระ และการพักผ่อนหย่อนใจ จากมุมต่างๆที่จัดขึ้น กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน นับตั้งแต่ริเริ่มโครงการแล้วจำนวน 26 แห่ง ในปี พ.ศ. 2550 ได้ดำเนินการจัดตั้งอีก 19 แห่ง ซึ่งจะแล้วเสร็จพร้อมจัดพิธีปิดโครงการภายในเดือนมีนาคม 2551

โครงการฝึกอบรมพนักงานดูแลบ้านและสำนักงาน

กรมราชทัณฑ์ได้ริเริ่มจัดทำโครงการฝึกอบรมพนักงานดูแลบ้านและสำนักงาน เพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ครองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน 2549 โดยร่วมกับสมาคมซักรีดแห่งประเทศไทย สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สภาอากาศไทย กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และศูนย์ฝึกวิชาชีพกรุงเทพมหานคร จัดฝึกอบรมความรู้และทักษะวิชาชีพอิสระหลากหลายสาขาให้ผู้ต้องขังได้เลือกตามความถนัด และความสนใจ ได้แก่ การบริหารอาหาร การดูแลคนชรา การซักรีดเสื้อผ้า การประกอบอาหารคาว การนวดแผนไทย เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรู้และทักษะวิชาชีพติดตัว และส่งเสริมการผลิตแรงงานคุณภาพสู่ตลาดแรงงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ได้ดำเนินการนำร่องในทัณฑสถาน 3 แห่ง ได้แก่ ทัณฑสถานหญิงกลาง ทัณฑสถานหญิงธนบุรี ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง ผู้ต้องขังหญิงผ่านการฝึกอบรมจำนวน 90 คน หลังการฝึกอบรม มีผู้ให้ความสนใจ พร้อมทั้งแจ้งความประสงค์ในการขอรับเข้าไปทำงานตามโรงงานและที่บ้านเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 จึงได้ขยายการฝึกอบรมไปสู่ทัณฑสถานหญิงอีก 7 แห่ง ได้แก่ ทัณฑสถานหญิงกลาง ทัณฑสถานหญิงธนบุรี ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา ทัณฑสถาน

หญิงเชียงใหม่ ทักษสถานหญิงชลบุรี ทักษสถานหญิงสงขลา และทักษสถานหญิงพิษณุโลก ผู้ต้องขังหญิงที่ผ่านการฝึกอบรมจำนวนทั้งสิ้น 240 คน

โครงการสายใยจากสังคม

กรมราชทัณฑ์ได้ร่วมกับมูลนิธิปิบลสงเคราะห์ และมูลนิธิส่งเสริมพลเมืองดี จัดทำโครงการสายใยจากสังคม โดยให้ทุนประกอบอาชีพ และทุนการศึกษาต่อแก่ผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษหรือผู้พ้นโทษที่มีความตั้งใจจริง ในการเปลี่ยนแปลงชีวิต เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี และมีความรับผิดชอบที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เพื่อให้มีโอกาสกลับตนเป็นพลเมืองดีหลังพ้นโทษสามารถดำเนินชีวิตต่อไปอย่างปกติสุข ซึ่งในปี 2550 ได้คัดเลือกผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก และมีมติเห็นชอบให้การสนับสนุนผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 5 ราย เป็นทุนการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น จำนวน 1 ราย และทุนประกอบอาชีพสำหรับผู้พ้นโทษที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และสนับสนุนการขยายกิจการที่ดำเนินการอยู่รวม 4 ราย

วิทยากรภายนอกเข้าบรรยายความรู้

กรมราชทัณฑ์ กำหนดให้มีกิจกรรมเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าบรรยายความรู้แก่ผู้ต้องขัง โดยจัดสรรงบประมาณให้เรือนจำ/ทักษสถาน เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จากหน่วยงาน/สถาบันภายนอกเข้าบรรยาย เพื่อให้ผู้ต้องขังได้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ซึ่งมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงาน/สถาบันหลากหลายอาชีพ เช่น ทนายความ นักธุรกิจ ผู้นำท้องถิ่น แพทย์ อาจารย์ ฯลฯ นอกจากนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังแล้ว ยังช่วยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอกต่อภารกิจของกรมราชทัณฑ์ด้วย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าตอบแทนวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงาน/สถาบันภายนอกเข้ามาบรรยายความรู้แก่ผู้ต้องขัง ให้แก่เรือนจำ/ทักษสถานทั่วประเทศ 137 แห่ง เป็นเงิน จำนวน 448,000 บาท มีผู้ต้องขังเข้ารับฟังการบรรยาย ประมาณ 89,727 คน

การแลกเปลี่ยนความรู้และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมระดับนานาชาติ ดังนี้

1. นางสาวพรพิตร นรภูมิพิภษณ์ ผู้อำนวยการสำนักทัณฑวิทยา และนางศิวากร คุรัตน์เวช ผู้อำนวยการส่วนราชทัณฑ์ต่างประเทศ เข้าร่วมการประชุมสมาคมเรือนจำและการราชทัณฑ์ระหว่างประเทศ (ICPA) ครั้งที่ 8 ณ ประเทศแคนาดา ระหว่างวันที่ 22 – 26 ตุลาคม 2549

2. นายแพทย์จอน เลอวิทย์วรพงศ์ ผู้อำนวยการทันตสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ และคณะ รวม 3 คน ร่วมการประชุมผู้บริหารงานราชทัณฑ์ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APCCA) ครั้งที่ 26 ณ ประเทศนิวซีแลนด์ ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน - 2 ธันวาคม 2549

3. เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์สิงคโปร์ จำนวน 15 คน เตะฟุตบอลนัดกระชับมิตรกับเรือนจำเขต 5 และศึกษาดูงานเรือนจำกลางเชียงใหม่ ทันตสถานหญิงเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 12 – 15 มกราคม 2550

4. คณะข้าราชการกรมราชทัณฑ์มาเลเซีย จำนวน 145 คน เยี่ยมชมกิจการเรือนจำพิเศษธนบุรี ทันตสถานหญิงธนบุรี เรือนจำกลางนครปฐม เรือนจำ/ทันตสถานในจังหวัดสงขลา และแข่งขันกีฬากระชับมิตร ณ กรมราชทัณฑ์ ระหว่างวันที่ 5 – 9 มีนาคม 2550

5. นางสาวพรพิตร นรภูมิพิภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักทันตวิทยา และนางสาวจุฬณี ศิริรัตน์ นักทันตวิทยา 5 ร่วมประชุมคณะผู้ว่าราชการจังหวัดและเจ้าแขวงชายแดนไทย - ลาว ครั้งที่ 7 ณ จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 16 – 17 สิงหาคม 2550

6. นางบุษบา ศักรวงกูร ผู้อำนวยการส่วนแก้ไขฟื้นฟูและเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และนางสาวจุฬณี ศิริรัตน์ นักทันตวิทยา 5 ร่วมประชุมสัมมนา Yellow Ribbon Project 2007 ณ ประเทศสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 2 – 5 กันยายน 2550

7. นายโสภณ อิติธรรมพุกฤษ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทันตวิทยา และนางวรรณดี บัวภา ผู้อำนวยการส่วนจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ร่วมประชุมศตวรรษแห่งการคุมประพฤติ 2007 ณ สหราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ 9 – 15 กันยายน 2550

ความคืบหน้าการเจรจาจัดทำสนธิสัญญาไอนต์วักโทระหว่างประเทศไทยกับประเทศปากีสถาน

- การเจรจา รอบแรก ณ กรุงอิสลามาบัด ระหว่างวันที่ 16 – 18 พฤศจิกายน 2549

- การเจรจา รอบสอง ณ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 28 – 30 มีนาคม 2550 ทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันได้ในทุกประเด็นที่ค้างคั่งอยู่

การเผยแพร่บทความหรือผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ

กรมราชทัณฑ์ได้จัดทำบทความและผลงานวิชาการสำหรับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ต่างประเทศในการรับทราบถึงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์มากขึ้น ซึ่งในปี 2550 ได้มีการเขียนบทความหรือผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่ในระดับนานาชาติ จำนวน 9 บทความ จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ จำนวนปีละอย่างน้อย 4 บทความ ได้แก่

- บทความเผยแพร่ในจุลสาร **ICPA** จำนวน 4 เรื่อง คือ

1. Legal Amendment to Suspend Punishment for Pregnant Women
2. The Department of Corrections' Advisory Council : a vital part for better future
3. An arts camp in a prison camp
4. Inside the Bangkok Hilton

- บทความเผยแพร่ในจุลสาร **APCCA** จำนวน 1 เรื่อง คือ

1. Welcome to Thailand

- บทความเผยแพร่ในการประชุม **APCCA** ครั้งที่ 26 ณ ประเทศนิวซีแลนด์ จำนวน 4 เรื่อง คือ

1. National Report on Contemporary Issues in Corrections
2. Maintenance of Institutional Order
3. The Wellbeing of Correctional staff
4. Improving the Reintegration of Offenders into the Community

เป้าประสงค์ที่ 2 สร้างคนดี มีความรู้ สู้งาน

กลยุทธ์ การพัฒนาการจัดการศึกษาและฝึกวิชาชีพ (นอกระบบ)ให้กับผู้ต้องขัง

การจัดการศึกษาผู้ต้องขัง

1. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 การศึกษาพื้นฐาน (สายสามัญ)

เป็นจัดการศึกษาเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน ได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความต้องการ ความสนใจ อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ด้วยรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่มั่นคง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข วิธีการเรียนรู้ จัดให้มีการเรียนรู้ในรูปแบบบูรณาการเนื้อหาเข้ากับวิถีชีวิต โดยเน้นการคิด ทำ จำ แก้ปัญหา และพัฒนา ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี 2550

(คน)

ระดับหลักสูตร	จำนวน ผู้เข้าสอบ	จำนวน ผู้สอบผ่าน	จำนวน ผู้จบหลักสูตร	หมายเหตุ
สายสามัญ				
- ผู้ไม่รู้หนังสือ	5,144	4,658	3,701	กรมราชทัณฑ์เป็นผู้ดำเนินการเอง เน้น ให้ผู้เรียนที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษามา สามารถอ่านหนังสือออก เขียนและคิด บวกเลขได้ } หลักสูตรการศึกษานอก โรงเรียนของสำนักบริหาร การศึกษานอกโรงเรียน
- ประถมศึกษา	4,248	4,044	1,735	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	6,563	6,278	2,602	
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,805	5,516	2,166	
รวมทั้งสิ้น	21,760	20,496	10,204	

1.2 การศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพ(สายอาชีพ)

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในวิชาชีพส่งผลให้กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ต้องขัง) ได้นำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตภายหลังพ้นโทษ อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและ ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ชุมชน และท้องถิ่น การจัดการศึกษา วิชาชีพ จัดดำเนินการแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ผลการดำเนินงานปรากฏตามตาราง ดังนี้

(คน)

ระดับหลักสูตร	จำนวน ผู้เข้าสอบ	จำนวน ผู้สอบผ่าน	จำนวน ผู้จบหลักสูตร	หมายเหตุ
สายอาชีพ(หลักสูตรระยะสั้น)				
1. สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน	10,127	10,093	10,093	
2. สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา	11,071	11,015	11,015	
รวม	21,198	21,108	21,108	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	3,046	2,429	124	หลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)	1,004	309	42	
รวม	4,050	2,738	166	

2. การศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็นหลักสูตรโครงการการศึกษาต่อเนื่อง (สัมฤทธิ์บัตร) และหลักสูตรปริญญาตรี การศึกษาระดับดังกล่าว จัดดำเนินการศึกษาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สถิติ ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2549 มีผู้ต้องขังศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

(คน)

หลักสูตร	ชาย	หญิง	รวม
- ปริญญาตรีสาขาต่างๆ	4,766	613	5,379
- โครงการการศึกษาต่อเนื่อง	796	120	916
- ประกาศนียบัตร 1 ปี	2	-	2
รวม	5,564	733	6,297

ผู้ต้องขังที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2549 (พ.ศ. 2550) มีจำนวน 134 คน เป็นชาย 122 คน และหญิง 12 คน

3. การจัดการศึกษาวิชาชีพคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ต้องขัง

โครงการจัดการศึกษาวิชาชีพคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ต้องขัง เป็นโครงการหนึ่งภายใต้โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเริ่มดำเนินโครงการฯ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ต้องขังได้รับความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และสามารถนำความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ภายหลังพ้นโทษ แรกเริ่มโครงการได้ดำเนินงานในกลุ่มเรือนจำ/ทัณฑสถาน 4 แห่ง ได้แก่ ทัณฑสถานหญิงกลาง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร และเรือนจำกลางคลองเปรม ต่อมากรมราชทัณฑ์ได้ขยายผลการจัดการศึกษาวิชาชีพคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ต้องขังเรื่อยมา เพื่อรับสนองพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีต่อผู้ต้องขัง ปัจจุบันมีเรือนจำ/ทัณฑสถานจัดการศึกษาวิชาชีพคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ต้องขังแล้ว จำนวน 44 แห่ง สถิติในปี พ.ศ. 2550 มีผู้ต้องขังผ่านการอบรม จำนวน 8,207 คน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 รวมพลังแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลอย่างยั่งยืน
เป้าประสงค์ เฝ้าระวังยาเสพติดอย่างยั่งยืน
กลยุทธ์ ราชทัณฑ์ร่วมใจพิชิตภัยยาเสพติด

การจู่โจมตรวจค้นเรือนจำ/ทัณฑสถาน

ในรอบปีงบประมาณ 2550 กรมราชทัณฑ์ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ส่วนปฏิบัติการพิเศษ และกองบริการทางการแพทย์ของกรมราชทัณฑ์ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และหน่วยทหารพรานในพื้นที่ ออกปฏิบัติการจู่โจมตรวจค้นตามแผนปฏิบัติการจู่โจมตรวจค้นประจำปี และการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 37 แห่ง จำนวน 43 ครั้ง ผลการตรวจค้นไม่พบสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำ 3 แห่ง ตรวจพบสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 34 แห่ง สิ่งของต้องห้ามที่ตรวจพบ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ ซิมการ์ด ที่ชาร์ตแบตเตอรี่ เงินสด เข็มสัก หมึกสัก กระบอ กัญชา/เข็มกัญชา มีดและเหล็กแหลม และเหล็กหมัก เป็นต้น

โครงการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ โครงการต่อเนื่อง 3 ปี (พ.ศ. 2550-2552)

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะผู้ต้องขัง เพื่อป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเรือนจำ/ทัณฑสถาน โดยดำเนินการต่อเนื่องมาตลอดทุกปี ในปี พ.ศ. 2550 จึงได้จัดทำโครงการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ โครงการต่อเนื่อง 3 ปี(พ.ศ. 2550-2552) โดยกำหนดเป้าหมายดำเนินการรวม 130 แห่ง ยกเว้นเรือนจำใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานกักขัง และทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ และตรวจซ้ำในเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีสถิติการตรวจพบ โดยวิธีสุ่มตรวจ ทั้งนี้ กรมราชทัณฑ์ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. และคณะอาจารย์จากศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล เข้าดำเนินการจู่โจมตรวจปัสสาวะในเรือนจำ/ทัณฑสถานด้วยทุกครั้ง และกำหนดให้ทำการตรวจปัสสาวะผู้ต้องขังให้ได้จำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ต้องขังทั้งเรือนจำแห่งละ 1 ครั้ง/ปี การดำเนินงานในปี พ.ศ. 2550 ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 900,000 บาท เป็นค่าตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 47 แห่ง ปรากฏผล ดังนี้

- จำนวนผู้ต้องขังที่ตรวจปัสสาวะ รวม 22,989 ราย
- ตรวจพบสารเสพติด จำนวน 11 แห่ง
- ตรวจพบอนุพันธ์สารเสพติดมอร์ฟิน 8 ราย
- ตรวจพบอนุพันธ์สารเสพติดเมทแอมเฟตามีน 14 ราย

นอกจากการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวแล้ว ยังมีการจู่โจมตรวจค้น และตรวจปัสสาวะในเรือนจำ/ทัณฑสถานต่างๆ ร่วมกันระหว่างกองบริการทางการแพทย์ ส่วนปฏิบัติการพิเศษ และศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมราชทัณฑ์ ดำเนินการสุ่มตรวจปัสสาวะของผู้ต้องขังจำนวน 5,174 ราย ในเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 11 แห่ง ตรวจพบอนุพันธ์สารเสพติดเมทแอมเฟตามีน 36 ราย และทำการตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดในเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์และผู้ต้องขัง กรณีเรือนจำ/ทัณฑสถานสงสัยว่ามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และจู่โจมส่งมาให้กรมราชทัณฑ์ตรวจ จำนวนผู้ต้องขังที่ส่งตรวจปัสสาวะจากเรือนจำ 3 แห่ง รวม 7 ราย ตรวจพบอนุพันธ์สารเสพติดเมทแอมเฟตามีน 5 ราย

โครงการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในรูปแบบชุมชนบำบัด

กรมราชทัณฑ์ได้นำวิธีการชุมชนบำบัดมาแก้ไขฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในเรือนจำ/ทัณฑสถาน โดยการให้การบำบัดทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ให้มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง ยึดถือหลักการการช่วยเหลือตนเอง การใช้กลุ่มเพื่อคอยผลักดัน การทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้วยบรรยากาศของความรักและความเข้าใจซึ่งกันและกัน พยายามปลูกฝังแนวคิด ทศนคติที่ถูกต้องตั้งแกผู้ต้องขังติดยาเสพติดให้มีจิตใจที่เข้มแข็ง พร้อมกลับเข้าสู่สังคมไปใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เพื่อหยุดยั้งการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ และลดจำนวนผู้ต้องขังคดียาเสพติดลง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 1,850,000 บาท เพื่อดำเนินงานกิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังที่เคยติดยาเสพติดในรูปแบบ Care Model หลักสูตร 6 เดือนและหลักสูตร 4 เดือน ในเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 77 แห่ง มีผู้ต้องขังผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในรูปแบบชุมชนบำบัดจำนวนทั้งสิ้น 14,818 คน จากจำนวนเป้าหมายของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูฯ ทั้งสิ้น 15,000 คน

โครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง

กรมราชทัณฑ์ ได้ดำเนินงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในรูปแบบโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง เพื่อให้ผู้ต้องขังที่เข้ารับการฝึกอบรม ได้รับความรู้ด้านต่าง ๆ มีระเบียบวินัย รู้จักความอดทนเสียสละ มีวิชาชีพติดตัว สามารถดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองเมื่อพ้นโทษ สามารถหลีกเลี่ยง เลิก และไม่หวนกลับไปเสพยาเสพติดอีก ผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรมครบถ้วนตามหลักสูตรจะได้รับพิจารณาพักการลงโทษปล่อยตัวคุมประพฤติต่อไป โดยกรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2550 จำนวน 6,278,741 บาท ดำเนินการในเรือนจำและทัณฑสถาน 5 แห่ง และมีผู้ต้องขังเข้าร่วมโครงการรวมทั้งสิ้น 1,031 คน ดังนี้

1. ทัศนสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี ชาย 186 คน
2. ทัศนสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพระฝาง ชาย 381 คน
3. ทัศนสถานหญิงนครราชสีมา หญิง 225 คน
4. ศูนย์ชุมชนบำบัดคลองไผ่ ชาย 126 คน
5. ทัศนสถานบำบัดพิเศษสงขลา ชาย 113 คน

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติดในเรือนจำ

กรมราชทัณฑ์ ได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด ระหว่าง วันที่ 11 – 15 มิถุนายน 2550 ณ โรงแรมโซฟิเทล เซ็นทรัลพลาซ่า กรุงเทพฯ เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติดในเรือนจำ/ทัศนสถาน ในการปฏิบัติการกิจด้านการสืบค้นและรวบรวมข้อมูล โดยประสานความร่วมมือกับ สำนักงาน ปปง. , ป.ป.ส. , สถาบันนิติวิทยาศาสตร์, กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างทักษะ เทคนิค กลวิธีการเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มอาชญากร ขบวนการค้ายาเสพติด และเครือข่ายอาชญากรรมและยาเสพติด การหาข่าว การสังเกตและเฝ้าระวังกลุ่มอาชญากร การเก็บรวบรวมข้อมูลและตัวอย่าง DNA และการใช้ประโยชน์จาก DNA ผู้เข้าร่วมสัมมนา รวมทั้งสิ้น 401 คน ประกอบด้วยผู้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนกลางและที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำ/ทัศนสถาน รวม 351 คน เป็นผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัศนสถาน จำนวน 136 คน เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัศนสถาน จำนวน 215 คน และเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ปปง. กรมสอบสวนคดีพิเศษ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 50 คน

**ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารทุกองค์กรด้วยระบบการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี**

**เป้าประสงค์ที่ 1 ปรับปรุงโครงสร้าง ระบบ/กระบวนการทำงานและกฎระเบียบให้มี
ความทันสมัย**

กลยุทธ์ การพัฒนาโครงสร้างและการบริหารจัดการ

การลดขั้นตอนและระยะเวลาปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

กรมราชทัณฑ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ การลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547–2550 รวมทั้งสิ้น 12 กระบวนงาน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2549 ได้ดำเนินการตามแผนแล้วจำนวน 10 กระบวนงาน ในปี พ.ศ. 2550 จึงได้ดำเนินการตามแผนอีก 2 กระบวนงาน ได้แก่ กระบวนงานการโอนนักโทษเด็ดขาดระหว่างประเทศ และกระบวนงานการขออนุมัติโครงการงานสาธารณะ โดยกำหนดเป้าหมายลดขั้นตอนและระยะเวลาปฏิบัติราชการทั้งสองกระบวนงานให้ได้ร้อยละ 50 ผลการดำเนินงานสามารถลดระยะเวลาการปฏิบัติราชการลงร้อยละเฉลี่ย 75.57

การออกระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550

กรมราชทัณฑ์ได้มีการออกระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550 ตามความในมาตรา 38(8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 เพื่อให้ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการสถานกักขัง ผู้อำนวยการสถานกักกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า สามารถมอบอำนาจให้กับข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า ระดับ 6 ได้ การออกระเบียบดังกล่าวจะช่วยให้การปฏิบัติราชการของส่วนราชการภายในกรมราชทัณฑ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถลดขั้นตอนในการปฏิบัติราชการ ทำให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปอย่าง สะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

การตรวจสอบคำสั่งลงโทษวินัยผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน

การสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ต้องขังที่กระทำความผิด เป็นภารกิจที่กรมราชทัณฑ์ได้มีการสั่งกำชับให้เรือนจำ/ทัณฑสถานต่างๆ ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนด และจะต้องเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้น กรมราชทัณฑ์จึงกำหนดให้เรือนจำ/ทัณฑสถานต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงด้วยทุกครั้ง เพื่อให้ผู้ต้องขังที่จะถูกลงโทษทางวินัย มีโอกาสได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาทุกราย มีการเร่งรัดให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จ และออกคำสั่งลงโทษให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อมิให้กระทบสิทธิด้านอื่นๆ ของผู้ต้องขังและกำหนดให้มีการตรวจสอบคำสั่งลงโทษวินัยผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อลดปัญหาข้อผิดพลาดในการออกคำสั่งลงโทษ และให้เป็นธรรมแก่ผู้ถูกคำสั่งลงโทษให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพฤติการณ์และฐานความผิด ซึ่งได้รอบปี พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์สามารถดำเนินการตรวจสอบคำสั่งลงโทษทางวินัยผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถานได้ถึงร้อยละ 94.64 จากเรื่องที่ได้รับรายงานทั้งหมด

การจัดตั้งศูนย์ดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้เรือนจำแต่ละเขตมีศูนย์ปฏิบัติการประจำเขตเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์ในภาพรวม และกระบวนงานด้านการส่งเสริมวิชาการสังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะทำให้ระบบงานสังคมสงเคราะห์ได้รับการพัฒนาคุณภาพ

ได้มาตรฐานเป็นที่น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป โดยได้จัดตั้งในเรือนจำกลางจำนวน 9 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางชลบุรี เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา เรือนจำกลางนครปฐม เรือนจำกลางพิษณุโลก เรือนจำกลางนครราชสีมา เรือนจำกลางขอนแก่น เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี และเรือนจำกลางเชียงใหม่

เป้าประสงค์ที่ 2 พัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรให้อยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถยอมรับได้

กลยุทธ์ การพัฒนาสมรรถนะของทรัพยากรบุคคลและมาตรฐานการปฏิบัติงานขององค์กร

การพัฒนาบุคลากรกรมราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

กรมราชทัณฑ์ ได้จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรกรมราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 และได้จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรเป็นเงิน 26,051,200 บาท มีผลการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมและสัมมนาจำนวน 22 หลักสูตร รวม 57 รุ่น มีบุคลากรกรมราชทัณฑ์ระดับต่าง ๆ ได้รับการฝึกอบรม รวมทั้งสิ้น 4,403 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ของบุคลากรกรมราชทัณฑ์

การจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์

กรมราชทัณฑ์ได้จัดทำแผนการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรในสังกัด สามารถนำแนวทาง / วิธีการ / กิจกรรม การจัดการความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยในปี พ.ศ. 2550 ได้มีการจัดทำแผนการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ การดำเนินงานตามมาตรฐานสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับผู้ต้องขัง 5 ใน 6 ด้าน และการจัดการความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนดังกล่าวได้สำเร็จครบถ้วนทุกกิจกรรม และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ระบุไว้

โครงการนิเทศงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านทัณฑปฏิบัติ

การดำเนินงานด้านทัณฑปฏิบัติเป็นกระบวนการหนึ่งในการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง หากการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม จะช่วยให้การดูแลผู้ต้องขังเป็นไปอย่างเรียบร้อย ไม่เกิดปัญหาการขัดแย้ง หรือร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น กรมราชทัณฑ์จึงได้จัดให้มีการนิเทศงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านทัณฑปฏิบัติเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติ มีทักษะในการปฏิบัติงาน อันจะ

ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานด้านทัศนศิลป์ของเรือนจำ/ทัณฑสถานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้ดำเนินการนิเทศงานให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านทัศนศิลป์จากเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ จำนวน 4 ครั้ง มีผู้เข้ารับการนิเทศงานจำนวน 296 คน

โครงการนิเทศงานด้านการควบคุมและรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่

ในปี พ.ศ. 2550 เรือนจำและทัณฑสถานจำนวน 20 แห่ง ได้รับการนิเทศงานด้านการควบคุมและรักษาความปลอดภัย ส่งผลให้การปฏิบัติด้านการควบคุมและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง สามารถลดสถิติการแหกหักหลบหนีของผู้ต้องขัง การนิเทศงานดังกล่าวได้ดำเนินงานควบคู่ไปกับโครงการศึกษาปรับปรุงอาคารสถานที่ และการติดตั้งระบบเสริมความมั่นคงในเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อลดใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์

โครงการสรรหาเรือนจำ/ทัณฑสถานปฏิบัติงานด้านทัศนศิลป์ดีเด่น เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2550

โดยที่การปฏิบัติงานด้านทัศนศิลป์เป็นทั้งการให้สิทธิประโยชน์ และการลงโทษแก่ผู้ต้องขัง เพื่อจูงใจให้ผู้ต้องขังประพฤติดี อยู่ในระเบียบวินัย มีความอดุสาหะ ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของเรือนจำ/ทัณฑสถานในการควบคุม ดูแลผู้ต้องขัง และการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง หากมีการส่งเสริมการปฏิบัติงานดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ต้องขังได้รับสิทธิประโยชน์ตรงตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ผู้ต้องขังจะเกิดความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ กลับประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ก็จะดำเนินไปอย่างถูกต้องเรียบร้อย ไม่เกิดปัญหาการร้องเรียนตามมา

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน มีการพัฒนาองค์กรด้านทัศนศิลป์อย่างมีประสิทธิภาพที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านทัศนศิลป์ ให้การปฏิบัติงานอยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐาน กรมราชทัณฑ์จึงได้จัดทำโครงการสรรหาเรือนจำ/ทัณฑสถานปฏิบัติงานด้านทัศนศิลป์ดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 โดยดำเนินการสรรหาเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่มีผลปฏิบัติงานด้านทัศนศิลป์ดีเด่น ซึ่งมีเรือนจำ/ ทัณฑสถานที่ได้รับการสรรหา ดังนี้

1. รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ เรือนจำกลางกำแพงเพชร
2. รางวัลรองชนะเลิศ 1 ได้แก่ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง
3. รางวัลรองชนะเลิศ 2 ได้แก่ เรือนจำกลางพัทลุง

โครงการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการดูแลผู้ต้องขังวัยหนุ่ม

ปัจจุบันเด็กและเยาวชนมีการกระทำผิดในอัตราสูงขึ้น และมีความรุนแรงมาก การควบคุม ดูแล จะต้องมีความรู้และเข้าใจในพฤติกรรมและความต้องการของผู้ต้องขังวัยหนุ่ม เพื่อสามารถให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่มได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการทำงาน และมีจิตวิทยาในการควบคุม กรมราชทัณฑ์จึงได้ดำเนินการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการดูแลผู้ต้องขังวัยหนุ่ม จากทัณฑสถานวัยหนุ่มและสถานแรกรับผู้ต้องขังวัยหนุ่ม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังแบบมืออาชีพ และสามารถจัดทำแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขฟื้นฟู พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการฝึกอบรมจำนวน 3 รุ่น ๆ ละ 50 คน รวม 150 คน

โครงการติดตามและประเมินผลการจัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ต้องขัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ดำเนินการตรวจติดตามและประเมินผลดำเนินการของเรือนจำ/ทัณฑสถานได้ทั้งสิ้น 29 แห่ง ทำให้ทราบผลการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ตลอดจนการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ต้องขังได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามนโยบายของทางราชการ

การประเมินสมรรถนะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (360 องศา)

กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ของเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ จำนวน 139 แห่ง และประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งสังคมสงเคราะห์ของเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศและสังกัดส่วนกลางกรมราชทัณฑ์ จำนวนทั้งสิ้น 149 อัตรา โดยนักสังคมสงเคราะห์ 1 ราย จะถูกประเมินโดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง 7 คน ซึ่งเป็นการประเมินแบบ 360 องศา ทั้งนี้ ได้กำหนดประเด็นในการประเมินจำนวน 16 หัวข้อ เช่น การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี จริยธรรม ความโปร่งใส ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ ฯลฯ ผลลัพธ์ที่ได้จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน และผลการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งสังคมสงเคราะห์ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน จะนำไปสู่พัฒนาการดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์ของเรือนจำ/ทัณฑสถานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และเป็นมาตรฐานเดียวกันต่อไป

การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์

1. โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการสังคมสงเคราะห์ในการจัดทำเครือข่ายสังคมสงเคราะห์ในงานราชทัณฑ์ (เครือข่ายราชทัณฑ์ตำบล) จัดสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ ระหว่างวันที่ 30 เมษายน 2550 – 2 พฤษภาคม 2550 ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก มีนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน 92 คน

2. โครงการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพข้าราชการสำนักสังคมสงเคราะห์ จัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักสังคมสงเคราะห์ และศึกษา ดูงาน เพื่อพัฒนาความรู้ และเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักสังคมสงเคราะห์ โดยมีข้าราชการของสำนักสังคมสงเคราะห์ร่วมโครงการ จำนวน 45 คน

โครงการสรรหานักสังคมสงเคราะห์ และผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2550

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการสรรหานักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ที่มีตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่จนเป็นผลสำเร็จ สามารถสร้างผลงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ และความภาคภูมิใจให้แก่นักสังคมสงเคราะห์ และผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ โดยมีนักสังคมสงเคราะห์และผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์เข้ารับการพิจารณาคัดเลือก จำนวน 9 คน มีผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 3 คน ได้แก่

1. นางสาวนุชนาฏ นิชเปี่ยม เป็นนักสังคมสงเคราะห์ดีเด่น
2. นางสาวนพวรรณ ศักดิ์เสรินุกุลกิจ เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านจำแนกลักษณะผู้ต้องขังดีเด่น
3. นางสาวพรรษา มีเหม เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ต้องขังดีเด่น

เป้าประสงค์ที่ 3 สร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ กลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 โดยได้กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 และได้ดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าวได้ครบถ้วนตามเป้าหมายแล้ว ดังนี้

1. จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนสามารถเข้ามาตรวจสอบข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก มีเจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร โดยติดตั้งป้ายแสดงสถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และป้ายแสดงบริเวณที่จัดไว้เป็นมุมของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

2. จัดระบบข้อมูลข่าวสาร มีการปรับปรุงข้อมูลให้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และนำข้อมูลมาจัดไว้ที่ศูนย์ข้อมูลเพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบอย่างสะดวก โดยมีการจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสาร ที่จัดไว้ให้บริการอย่างชัดเจน สามารถสืบค้นได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

3. การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยมีรองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ฝ่ายแผนการควบคุม เป็นประธาน เพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด ให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งการวินิจฉัยและพิจารณาเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 นอกจากนี้ยังได้จัดเก็บสถิติและสรุปผลการมาให้บริการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มีผู้มาใช้บริการที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารกรมราชทัณฑ์ จำนวน 46 คน

4. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชน โดยบรรจุหัวข้อวิชา พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการระดับต่าง ๆ ของกรมราชทัณฑ์ และ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนรับทราบถึงสิทธิในการตรวจสอบการดำเนินงานของส่วนราชการผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ผ่านทางเว็บไซต์กรมราชทัณฑ์ การเผยแพร่บทความในวารสาร/จุลสาร/หนังสือของกรมราชทัณฑ์ ประสานงานเรือนจำ/ทัณฑสถานปิดประกาศประชาสัมพันธ์ไว้บริเวณที่เยี่ยมชมญาติ การเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของเรือนจำ และขอความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ ในการเผยแพร่ การจัดทำเอกสารแจกเพื่อเผยแพร่ไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้จัดทำแบบสอบถามไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนที่มาใช้บริการ ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงการให้บริการข้อมูลข่าวสารต่อไป

5. การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2547 โดยนำข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดราคา ประกาศสอบราคา และการนำข้อมูลสรุปผลการประกาศประกวดราคา สอบราคา ลงเผยแพร่บนเว็บไซต์ของกรมราชทัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ

การพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนที่ดีขึ้น (Better Service Quality) เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารราชการตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมราชทัณฑ์ โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจและความมั่นใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ

ในการนี้กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการบริการเยี่ยมญาติของเรือนจำ/ทัณฑสถาน กลุ่มเป้าหมาย 6 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางอุบลราชธานี เรือนจำจังหวัดแพร่ เรือนจำกลางพิษณุโลก ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ เรือนจำพิเศษธนบุรี และ ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง โดยให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวดำเนินการปรับปรุงการให้บริการเยี่ยมญาติ และกำหนดเป้าหมายเพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85

ผลการดำเนินงาน พบว่า การให้บริการเยี่ยมญาติของเรือนจำ/ทัณฑสถานดังกล่าว สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยกรมราชทัณฑ์จะได้นำปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการมาพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพระราชทานอภัยโทษ

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพระราชทานอภัยโทษ และขั้นตอนการยื่นฎีกาทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานอภัยโทษให้ประชาชนทั่วไปและส่วนราชการต่าง ๆ ได้รับความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ โดยจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์การพระราชทานอภัยโทษและขั้นตอนการยื่นฎีกาทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานอภัยโทษ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ลงใน Website กรมราชทัณฑ์ และจัดทำหนังสือการพระราชทานอภัยโทษแจกจ่ายให้แก่หน่วยงาน องค์กรต่างๆ อันจะช่วยให้การยื่นขอพระราชทานอภัยโทษเป็นไปอย่างถูกต้อง เรียบร้อย และสะดวกรวดเร็ว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเรือนจำใน 3 จังหวัด

ชายแดนภาคใต้

เป้าประสงค์ ความมั่นคงของเรือนจำใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานราชทัณฑ์

การเสริมระบบความมั่นคงของเรือนจำ

กรมราชทัณฑ์ได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เพื่อส่งเสริมวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง และเสริมระบบความมั่นคงของเรือนจำใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

เรือนจำกลางยะลา ได้รับงบประมาณเป็นค่าติดตั้งรั้วเหล็กโปร่งกันแดน เรือนนอน เป็นเงิน 259,528 บาท และก่อสร้างที่พักเวรยาม 1 หลัง เป็นเงิน 1,643,000 บาท

เรือนจำจังหวัดนราธิวาส ได้รับงบประมาณเป็นค่า

- ติดตั้งไฟสปอร์ตไลท์ 4 จุด เป็นเงิน 26,000 บาท

- ติดตั้งสัญญาณเตือนภัยไซเรน 3 จุด เป็นเงิน 6,000 บาท
- ติดตั้งเหล็กดัดและประตูเหล็กที่ทำการเรือนจำ เป็นเงิน 50,000 บาท
- ปรับปรุงห้องยามรักษาการณ์ 2 บ่อม เป็นเงิน 35,000 บาท
- ติดตั้งสัญญาณแจ้งเหตุถึง สภอ.จ.นราธิวาส เป็นเงิน 23,000 บาท
- ปรับปรุงห้องเก็บอาวุธปืน เป็นเงิน 70,540 บาท
- ก่อสร้างที่พักเวรยาม 1 หลัง เป็นเงิน 1,633,000 บาท

เรือนจำกลางปัตตานี ได้รับงบประมาณเป็นค่า

- วัสดุหลอดนวมหีบเพลงและวัสดุในการติดตั้ง เป็นเงิน 401,320 บาท
- ติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิด 16 จุด เป็นเงิน 485,000 บาท
- ก่อสร้างโรงงานฝึกวิชาชีพ 1 หลัง เป็นเงิน 6,615,000 บาท

เรือนจำอำเภอเบตง ได้รับงบประมาณเป็นค่า

- เครื่องรับ-ส่งวิทยุสื่อสารชนิดประจำที่ 2 เครื่อง เป็นเงิน 60,000 บาท
- ค่าวัสดุในการติดตั้งเครื่องรับ-ส่งวิทยุสื่อสาร เป็นเงิน 39,500 บาท
- ติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิด 8 จุด เป็นเงิน 239,000 บาท

การดำเนินงานตามแผนบูรณาการงานยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินงานตามแผนบูรณาการงานยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 โดยกระทรวงยุติธรรมได้จัดสรรงบประมาณตามแผนฯ ให้เรือนจำกลางสงขลาดำเนินโครงการ ดังนี้

1. โครงการยุติธรรมนำสันติสุข ได้รับงบประมาณ จำนวน 300,000 บาท เพื่อดำเนินการอบรมให้แก่ผู้ต้องขังกลุ่มคดีความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 43 คน จากเรือนจำกลางยะลา เรือนจำกลางปัตตานี เรือนจำจังหวัดนราธิวาส และเรือนจำอำเภอเบตง ระหว่างวันที่ 27 – 31 สิงหาคม พ.ศ. 2550

2. โครงการอิสลามศึกษา ได้รับงบประมาณเป็นเงิน 200,000 บาท เพื่อจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ จำนวน 2 รุ่น รวม 70 คน ณ ศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ประจำภาคใต้ จังหวัดสงขลา

การแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเรือนจำใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

กรมราชทัณฑ์ กำหนดให้มีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเรือนจำใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้เรือนจำกลางปัตตานี เรือนจำกลาง

ยะลา เรือ่นจำจ้งหวัดนราธิวาส และเรือ่นจำอำเภอบตง จัดกิจกรรมหรือโปรแกรมเพื่อส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยและกิจกรรมการควบคุมผู้ต้องขังเป็นการเฉพาะไม่น้อยกว่า 2 กิจกรรม/โปรแกรม ได้แก่ การจัดโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเฉพาะกลุ่ม โปรแกรมการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังกลุ่มพิเศษ โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และกิจกรรมชุมชนบำบัด ในการดำเนินการเรือ่นจำ ได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชน และองค์กรทางศาสนาอิสลามในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง เช่น การเป็นวิทยากรอบรม การแนะนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ตลอดจนสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดอบรม รวมทั้งการดำเนินการให้ผู้ต้องขังมุสลิมได้รับการอบรมจริยธรรมอิสลาม โดยผู้รู้หรือผู้นำศาสนาอิสลามเดือนละ 2 – 4 ครั้ง

2. ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2550 : จำแนกตามหมวดรายจ่าย

ประเภท	จำนวน(ล้านบาท)
งบบุคลากร	2,557,179,475
งบดำเนินงาน	3,460,861,224
งบลงทุน	303,232,903
เงินอุดหนุน	2,025,271
รายจ่ายอื่น	285,834
รวมงบประมาณ	6,323,584,707

ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2550 : ตามเอกสารงบประมาณ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์การพัฒนาคมนาคมและสังคมที่มีคุณภาพ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : สังคมไทยมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตและ สิ่งแวดล้อมที่ดี สงบสุข
ปลอดภัยจากอบายมุขและสิ่งเสพติด

เป้าหมายของหน่วยงาน : เอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน

	แผน	ผล
ผลผลิตที่ 1 : ผู้ต้องขังติดยาเสพติดได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ		
1. ผู้ต้องขังที่มีประวัติเสพยาเสพติด ได้รับการบำบัดรักษาและ ฟื้นฟูสมรรถภาพ	15,000 คน	14,818 คน
2. ผู้ต้องขังติดยาเสพติดผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ กระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี	ไม่เกินร้อยละ 20	ร้อยละ 0.10
งบประมาณ		
1. บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	7.462 ล้านบาท	7.299 ล้านบาท

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงและส่งเสริมธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของรัฐ

เป้าหมายของหน่วยงาน : คืนคนดีสู่สังคม ลดภาระ และส่งเสริมเศรษฐกิจภาครัฐ

	แผน	ผล
ผลผลิตที่ 1 : ผู้ต้องขังได้รับการควบคุมดูแล		
1. จำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในความควบคุมดูแล	151,800 คน	168,656 คน
2. อัตราการก่อเหตุร้าย และแหกหักหลบหนีในเรือนจำและทัณฑสถาน	ไม่เกินร้อยละ 0.05	ร้อยละ 0.018
งบประมาณ		
1. ควบคุมผู้ต้องขัง	7,569.205 ล้านบาท	6,720.816 ล้านบาท

	แผน	ผล
ผลผลิตที่ 2 : ผู้ต้องขังได้รับการแก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาพฤตินิสัย		
1. จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการแก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาพฤตินิสัย	151,800 คน	168,656 คน
2. อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง	ไม่เกินร้อยละ 14	ร้อยละ 13.99
งบประมาณ		
1. พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังโดยการจัดการศึกษา และฝึกวิชาชีพ	138.901 ล้านบาท	99.324 ล้านบาท

3. ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ตัวชี้วัดระดับกระทรวง

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ร้อยละของคดีที่เกิดจากการกระทำผิดซ้ำของเด็ก เยาวชน นักโทษเด็ดขาด และผู้ถูกคุมประพฤติภายหลังปล่อยตัวและพ้นการคุมประพฤติ ภายในระยะเวลา 3 ปี	ร้อยละ 3	ร้อยละ 2.55
2. ร้อยละของคดียาเสพติดที่เกิดจากการกระทำผิดซ้ำของนักโทษเด็ดขาดที่ผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพในระบบบังคับรักษา และระบบต้องโทษภายใน 3 ปี หลังจากได้รับการปล่อยตัว	ร้อยละ 4	ร้อยละ 3.49
3. ระดับความสำเร็จของการจัดทำระบบฐานข้อมูลอาชญากรรมของกระทรวงยุติธรรม	ระดับ 5	ระดับ 5

ตัวชี้วัดระดับกลุ่มภารกิจ

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ร้อยละเฉลี่ยของนักโทษเด็ดขาดที่มีงานทำ	ร้อยละ 95	ร้อยละ 97.43
2. ร้อยละเฉลี่ยของเด็ก เยาวชน นักโทษเด็ดขาด และผู้กระทำผิดที่ได้รับการจำแนกเพื่อการแก้ไข	ร้อยละ 85	ร้อยละ 99.07
3. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อพัฒนาแนวทางแก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาพฤตินิสัยของเด็ก เยาวชน ผู้ถูกคุมประพฤติ และนักโทษเด็ดขาด (ศิลปะบำบัด)	5 ชั้นตอน	5 ชั้นตอน
4. ระดับความสำเร็จในการศึกษาและพัฒนารูปแบบและวิถีปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด (โครงการศึกษาเพื่อการปรับปรุงอาคารสถานที่และการติดตั้งระบบเสริมความมั่นคงในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อลดการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์และกำหนดโทษสูง)	5 ชั้นตอน	3 ชั้นตอน

ตัวชี้วัดระดับกรม

มิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติการ

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ร้อยละของการจ้างแรงงานและการประกอบอาชีพของนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการปล่อยตัว(เฉพาะกรณีนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับใบรับรองความปลอดภัยจากกระทรวงยุติธรรม)	ร้อยละ 81	ร้อยละ 82.96
2. จำนวนเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิตในเรือนจำสำหรับผู้ต้องขังอย่างน้อย 5 ด้าน ใน 6 ด้าน (แห่ง)	127 แห่ง	127 แห่ง
3. จำนวนครั้งของการก่อเหตุร้ายของผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	2 ครั้ง	ไม่มีการก่อเหตุร้าย
4. อัตราการหลบหนีสำเร็จของผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	ร้อยละ 0	ร้อยละ 0.018
5. ร้อยละของนักโทษเด็ดขาดที่ไม่รู้หนังสือได้รับการศึกษาให้สามารถอ่านออกเขียนได้และผ่านเกณฑ์การทดสอบของกรมราชทัณฑ์	ร้อยละ 96	ร้อยละ 97.95
6. ร้อยละของนักโทษเด็ดขาดที่มีวุฒิการศึกษาระดับภาคบังคับ(ม.3) ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นและผ่านการทดสอบเกณฑ์การประเมินของสำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน	ร้อยละ 98	ร้อยละ 94.88
7. ร้อยละของนักโทษเด็ดขาดในเรือนจำ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพและผ่านเกณฑ์การประเมิน	ร้อยละ 38	ร้อยละ 42.36

มิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ 85	รอผลการประเมิน
2. ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการ	5 ระดับ	5 ระดับ
3. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการการป้องกันการทุจริต		
3.1 ระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ	5 ระดับ	5 ระดับ
3.2 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการ/แผนปฏิบัติการการป้องกันการทุจริต	5 ระดับ	5 ระดับ
3.3 ระดับความสำเร็จของการจัดทำข้อมูลเรื่องกล่าวหา/ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริต การปฏิบัติ และ /หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐและข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง	5 ระดับ	5 ระดับ
3.4 ร้อยละของจำนวนสำนวนการสอบสวนที่ดำเนินการได้ครบถ้วนสมบูรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด	ร้อยละ 80	ร้อยละ 100

มิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ร้อยละของอัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบลงทุน	ร้อยละ 77	ร้อยละ 38.88
2. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงานของส่วนราชการ	5 ระดับ	5 ระดับ
3. ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการลดรอบระยะเวลาของขั้นตอนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ	5 ระดับ	5 ระดับ
4. ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการดำเนินการตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานของส่วนราชการ	5 ระดับ	5 ระดับ
5. ระดับความสำเร็จของการจัดทำต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต	5 ระดับ	5 ระดับ

มิติที่ 4 มิติด้านการพัฒนาองค์กร

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ระดับความสำเร็จของแผนการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์	5 ระดับ	5 ระดับ
2..1 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล	5 ระดับ	5 ระดับ
2.2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการดำเนินการตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรของส่วนราชการ	5 ระดับ	5 ระดับ
2.3 ระดับความสำเร็จของการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายของระดับองค์กรสู่ระดับบุคคล	5 ระดับ	5 ระดับ
3. ระดับคุณภาพของการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของส่วนราชการ		
3.1 สรุปผลการทบทวนและวิเคราะห์ระบบฯ มีคุณภาพและเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 3 ประเด็นหลัก และ 10 ประเด็นย่อย	10 ประเด็น	10 ประเด็น
3.2 แผนปฏิบัติการมีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 3 ประเด็นหลัก และ 10 ประเด็นย่อย และระบุถึงส่วนที่จะพัฒนาเพิ่มเติมจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2549	10 ประเด็น	10 ประเด็น
3.3 ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
3.4 ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของแผนปฏิบัติการฯ ที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่ระบุในแผนปฏิบัติการฯ และมีรายงานประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
3. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ	5 ระดับ	5 ระดับ

หมายเหตุ : ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองฯ ประจำปีงบประมาณ 2550 เป็นเพียงผลจากการประเมินตนเองของกรมราชทัณฑ์เท่านั้น ยังไม่ใช่ผลจากการตรวจประเมินของสำนักงาน ก.พ.ร.

ส่วนที่ 3
รายงานการเงิน